ORTODOKSİA

Ahlakî ve dinî resale

Müdiri mes'ul
MELETİOS LUKAKİS

Mahal idare
FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος ΙΓ΄ — ΚΠολις. — Ἰούνιος 1938. — Τεῦχος 6.

ΓΝΩΣΕΙΣ, ΕΣΩΤΕΡΙΚΑΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ, ΕΥΤΥΧΙΑ

Ὁ Λατῖνος ποιητὴς Βιργίλιος μέσα εἰς τὰ τόσα σοφὰ καὶ ὑψηλὰ λόγια τῆς ἀθανάτου Αἰνειάδος του παρέθηκε καὶ τὰ ἑξῆς: «felix qui potuit rerum cognoscere causas»· εὐτυχὴς ὅποιος ἠμπόρεσε νὰ γνωρίσῃ τὰς αἰτίας τῶν πραγμάτων. Ἡ εὐτυχία, κατὰ τὸν Βιργίλιον, ἐπιτυγχάνεται ὅταν ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου χορτάσῃ ἀπὸ γνώσεις, ὅταν ἡ διάνοιά του ἱκανοποιηθῇ ἀπὸ ἀναλύσεις, ἐξηγήσεις καὶ ἑρμηνείας ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὰς αἰτίας, πλησιεστέρας καὶ ἀπωτέρας, «τῶν ὄντων καὶ γινομένων». Ἡ εὐτυχία αὐτὴ εἶναι κτῆμα τῶν μορφωμένων, ἐκείνων τοὺς ὁποίους σήμερον ὀνομάζομεν διανοουμένους. Πόσοι διανοούμενοι κατέχουν τὴν κλεῖδα μὲ τὴν ὁποίαν ἀνοίγουν τὰ ἑρμητικῶς κεκλεισμένα μυστηριώδη βιβλία ὅπου εἶναι γεγραμμένα μὲ ἀκατάληπτα στοιχεῖα τὰ δεύτερα

καὶ πρῶτα αἴτια τῶν διαφόρων φαινομένων τῆς φύσεως; Τολμῶ νὰ εἴπω οὐδείς. Γνωρίζομεν π.δ.χ. ὅλοι μας τὴν πολυκοίκιλον χρησιμοποίησιν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τῆς θαυμασίας ταύτης ἐνεργείας, ἀλλὰ ἀγνοοῦμεν τὶ εἶναι ἠλεκτρισμός. Ἄλλως τε σήμερον ὅλοι ὁμολογοῦν ὅτι ὅσον περισσότερον αὐξάνουν αἱ γνώσεις, ὅσον μεγαλύτερον καθίσταται τὸ ἄθροισμα τῶν γνωστῶν, τόσον μεγαλυτέρα καὶ ἀνεξιχνίαστος ἐμφανίζεται καὶ ἡ ἄβυσσος τῶν ἀγνώστων. Ποῦ λοιπὸν ἡ εὐτυχία κατὰ τὴν βάσιν καὶ τὴν ἀρχὴν ποὺ ἔθηκεν ὁ σοφὸς Βιργίλιος; Τὸ ἄγνωστον ταράσσει, ἀνησυχεῖ. Τὸ ἄγνωστον εἶναι τὸ παράσιτον τῆς ἐσωτερικῆς δυστυχίας. Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἐφωδιασμένος μὲ δυνατὰ ὄμματα τῆς διανοίας καταβάλλει μεγάλας προσπαθείας διὰ νὰ ἴδῃ περισσότερα, νὰ γνωρίσῃ πολλά, εἰ δυνατὸν ὅλα ὅσα ἀνήκουν εἰς τὸν κόσμον ὄχι μόνον τὸν φυσικόν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἠθικόν, ἀκόμη δὲ καὶ τὸν ὑπερφυσικόν. Μόλις ὅμως νομίζει ὅτι συλλαμβάνει ὁλόκληρον τὴν ἀλήθειαν, εὐθὺς ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν κατέχει οὐδὲ ἓν μόριον τῆς τόσον ποθητῆς θεᾶς αὐτῆς. Ὑπὸ τοιαύτην ἔποψιν ἐπαναλαμβάνει τὸ ἔργον τοῦ Σισύφου μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι εἰς κάθε κύλισμα τῆς πνευματικῆς πέτρας ἐπικάθηνται εἰς τὸν κυλιόμενον λίθον καὶ μερικὰ ψήγματα ἢ χώματα νέων γνώσεων. Οὐδέποτε θὰ ἀναβῇ πολὺ ὑψηλά, οὐδέποτε θὰ φθάσῃ εἰς τὴν κορυφήν, οὐδέποτε θὰ δοκιμάσῃ τὴν ἐσωτερικὴν εὐτυχίαν ποὺ κατορθώνεται μὲ τὸ πλήρωμα τῶν γνώσεων, μὲ τὸν κορεσμὸν τῆς ἀκορέστου διανοίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιπόνου αὐτῆς ἀλλὰ καὶ εὐγενοῦς ἐργασίας θὰ ἐπαναλάβῃ μὲ κάποιαν μελαγχολίαν τοὺς στίχους τοῦ Γκαῖτε (Φάουστ) «Ὅ,τι δὲν γνωρίζομεν εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο τοῦ ὁποίου ἔχομεν ἀνάγκην, καὶ ὅ,τι γνωρίζομεν αὐτὸ ἠμποροῦμεν νὰ μὴ τὸ χρησιμοποιήσωμεν!» «Ταλαίπωρος ἄνθρωπος, ἔγραφεν ὁ οὐρανοβάμων Παῦλος, τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;» «ταλαίπωρος ἄνθρωπος, θὰ ἀναφωνήσῃ ἐν τέλει ὁ μόνον εἰς τὰς γνώσεις καὶ εἰς τὴν

ἀποκλειστικὴν τῆς πεπερασμένης διανοίας ἐνέργειαν ἀναζητῶν τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐτυχίαν ἄνθρωπος, τίς με ρύσεσεται ἐκ τοῦ ἀτέρμονος τούτου ἀγῶνος;» Ὁ Σοπενχάουερ ἔλεγε: «δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς εὐτυχία συγκρινομένη πρὸς ἐκείνην, τὴν ὁποίαν διακεκριμένον καὶ γόνιμον πνεῦμα εὑρίσκει ***ἐν ἑαυτῷ εἰς στιγμὰς εὐλογημένας.*** (Συγγραφεῖς καὶ ὕφος). Αἱ εὐλογημέναι στιγμαὶ εἶναι αἱ στιγμαὶ τῆς ἀνωτέρας ψυχικῆς μεταρσιώσεως. Εἶναι αἱ στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἀναβαίνει νοερῶς ὑψηλά, διότι ἐσωτερικῶς πλημμυρίζεται μὲ ὑψηλὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, πλημμυρίζεται μὲ τὸ Ἄπειρον. Καὶ αἱ στιγμαὶ αὐταὶ αἱ τόσον εὐλογημέναι δὲν εἶναι προνόμιον μόνον τῶν διακεκριμένων καὶ γονίμων πνευμάτων· ὄχι· εἶναι στιγμαὶ ὅλων τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν. Εἶναι ὁ ἀσφαλὴς κλῆρος ἐκείνων ποὺ πιστεύουν ἀκραδάντως εἰς ἐκεῖνον ποὺ εἶπεν: «ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδός, ἡ ***ἀλήθεια*** καὶ ἡ ζωή» Αὐτοὶ κατέχουν μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των τὴν ἡσυχίαν. Ἔχουν τὴν εἰρήνην ἐκείνην διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Προφήτης Ἡσαΐας ἐφώναζε· «Κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν» (26,12). Παριστάνει ὁ προφήτης τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους τοὺς ὁποίους οὐδεὶς ἐξωτερικῶς ἐνοχλεῖ, οὐδεὶς ταράσσει τὴν ἡσυχίαν των, οὐδεὶς τοὺς διώκει· διώκονται ἐσωτερικῶς, δοκιμάζουν ἀπεριγράπτους τρικυμίας μέσα εἰς τὰ βάθη τῆς ἐσωτερικῆς των ὑπάρξεως καὶ καλοῦν τὸν Θεὸν εἰς βοήθειαν, ζητοῦν τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην. «Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν» Ὁμοιάζουν τὰ φυτὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶναι φυτευμένα μέσα εἰς τοὺς ποταμούς, χωμένα στὰ νερά, καὶ τὰ ὁποῖα παριστάνει μία παροιμία νὰ λέγουν νερὸ θέλομεν, ζητοῦμεν τὸ νερὸ τῆς βροχῆς διὰ τὰς ἠλεκτρικάς του ἰδιότητας. Τὴν εὐτυχίαν αὐτήν, τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην, ὡς καρπὸν εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς περιγράφει ὡς ἑξῆς ὁ θεῖος Χρυσόστομος; «οὐδὲν οὕτως εἰρήνην ποιεῖν εἴωθεν, ὡς ἡ τοῦ θεοῦ γνῶσις, καὶ ἡ τῆς ἀρετῆς κτῆσις, τὸν ἔνδοθεν τῶν παθῶν ἐξοικίζουσα πόλεμον, καὶ οὐκ ἀφιεῖσα αὐτὸν

πρὸς ἑαυτὸν διαστασιάζειν τὸν ἄνθρωπον· ὡς εἴ γε μὴ ταύτης ἀπολαύοι τῆς εἰρήνης, κἂν ἐν βαθυτάτῃ εἰρήνῃ ᾖ ἔξωθεν, κἂν μηδεὶς πολέμιος αὐτὸν βάλλῃ τῶν ὑπὸ τῆς οἰκουμένης πολεμουμένων πάντων ἐστὶν ἀθλιώτερος» (Migne τόμ. 55, στήλη 57-58)

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΠΑΤΕΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Παῦλος ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἔδειξε τὴν εὐγένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ πόσης ἀρετῆς ἐπιδεκτικὸς τυγχάνει ὁ ἄνθρωπος. Ἂς μελετήσουν τὴν ζωήν του ὅσοι κατηγοροῦν τὴν ἐλαττωματικὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ διισχυρίζονται ὅτι εἶναι δύσκολος ἡ ἀρετὴ καὶ εὔκολη ἡ κακία. Ἀφότου ἀπὸ διώκτης τοῦ Εὐαγγελίου μετεμορφώθη εἰς Ἀπόστολον, παρέστησεν συγχρόνως ἑαυτὸν καὶ Ἀπολογητὴν ἐναντίον ἐκείνων ποὺ θεωροῦν ἀδύνατον τὴν σχετικήν μας τελειοποίησιν! Ἡ Ἱερουσαλὴμ ἔστειλε τὸν Σαῦλον διὰ νὰ διώξῃ, διὰ νὰ λακτίσῃ πρὸς κέντρα καὶ ἡ Δαμασκὸς τὸν ἐδέχθη Παῦλον κλητὸν Ἀπόστολον Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος Θεοῦ, ἐκλεκτὸν σκεῦος, προορισθὲν εἰς μεγαλουργὸν δρᾶσιν. Ἀνεδείχθη τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἐνθουσιώδους ἐργάτου τῆς ἐξυψώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ ἀτομικότητος, τῆς ἐξυψώσεως τοῦ χαμηλοῦ ἠθικοῦ καὶ ἀνωμάλου κοινωνικοῦ ἐπιπέδου ἐπὶ τοῦ ὁποίου συμφύρονται πάθη καὶ σμικρότητες δημιουργοῦσαι τὴν δυστυχίαν τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Καὶ ἡμεῖς μὲν ἀποφεύγομεν τοὺς ἱδρῶτας τῆς ἀρετῆς παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς ἀμέσου πληρωμῆς τῶν κόπων, ἐκεῖνος δὲ ἤθελε καὶ ἠγάπα καὶ ὑπερεπήδα τὰ ἐμπόδια διὰ τῆς ἀρετῆς, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὡς μισθὸν ἐλάμβανε φυλακίσεις, λιθοβολισμούς, δεσμὰ καὶ ἀπειλὰς θανάτου. Πολυμέριμνος ὢν διετήρει διαρκῶς νεανικὴν προθυμίαν, τιμωρίαν θανατώσεων ἀναμένων διετήρει φαιδρότητα ψυχῆς καὶ προσεκάλει καὶ ἄλλους εἰς συμμετοχὴν τῆς τραγικῆς χαρᾶς του, ἐσκίρτα χαρίεις ὅταν ἐξεσφενδονίζοντο ἐναντίον του ὕβρεις, ἀπειλαὶ καὶ κίνδυνοι, ἐλάμβανεν ὕφος θριαμβευτοῦ ὁσάκις ἐλάμβανε τεσσαράκοντα παρὰ μίαν — τὴν ποινὴν τῶν 39 μαστιγώσεων — παρίστατο εἰς πομπὴν καὶ πανήγυριν καὶ ἐνόμιζες ὅτι ἔστηνε

τρόπαιον ὅταν ἐγίνετο ἀντικείμενον κακολογίας καὶ ἐχθρικῶν διωγμῶν! Ἐπεδίωκε τοὺς ἀπὸ τῆς κακίας τῶν ἀνθρώπων ἐξευτελισμοὺς περισσότερον παρὰ ἡμεῖς τὰς τιμάς, ***ἐπεζήτει τὸν θάνατον ὅσον ἡμεῖς τὴν ζωήν, διότι ἐγνώριζε καλὰ τί ἐστί ζωὴ καὶ τί θάνατος.*** Ἠγάπα τὴν πτώχειαν περισσότερον παρὰ ἡμεῖς τὰ πλούτη, διότι ἐγνώριζε τίς ἐστὶν ὁ πραγματικὸς πλοῦτος καὶ ἡ ἀληθινὴ πτωχεία. Ὅσον δὲ ἡμεῖς οἱ κοινοὶ θνητοὶ ἐπιζητοῦμεν τὴν χαράν, τόσον καὶ πολὺ μᾶλλον ὁ Παῦλος ἐπεζήτει τὴν εὐγενῆ θλῖψιν. Μᾶς φαίνεται δηλαδή, ὅτι ***ἐσκέπτετο ἀντιστρόφως,*** ἐνῶ πράγματι ἐκεῖνος ἐσκέπτετο ὀρθά, στραβὰ δὲ ἡμεῖς, ***διότι ἡμεῖς ἔχομεν ἀντιστρέψῃ τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων*** λατρεύοντες τὰ απατηλὰ φαινόμενα ἀντὶ τῶν ὄντων, τὴν ὕλην καὶ τὴν ματαιότητα ἀντὶ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς αἰωνιότητος, τὸ ψεῦδος θαυμάζοντες ἀντὶ τῆς ἀληθείας.

Ἔρως, ἔρως ἀνίκητος ἐβασίλευεν ἐντὸς τῆς καρδίας του, ὁ ἔρως τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὅπως ὁ ἐρωτόληπτος τὰ πάντα εὐχαρίστως ὑπομένει χάριν τοῦ λατρευτοῦ ὄντος, τοιουτοτρόπως καὶ ἐκεῖνος εὐχαρίστως ὑπέμενε τὰ πάντα χάριν τοῦ Χριστοῦ. Μία καὶ μόνη ὑπῆρχε δι' αὐτὸν κόλασις, ὁ φόβος νὰ χάσῃ τὴν ἀγάπην Ἐκείνου. Ἡ τοιαύτη ἀπώλεια θὰ ἦτο γέενα, τιμωρία φοβερά, κακὸν ἀνεπανόρθωτον, τὸ δὲ ζῆν μέσα εἰς τὴν ἀγάπην ἦτο δι' αὐτὸν ἀπόλαυσις, ζωή, κόσμος, ἄγγελος, παρόντα, μέλλοντα, βασιλεία, ἐπαγγελία, ἀγαθὸν ἀπερίγραπτον. Ὁ Παῦλος περιεφρόνησε τὰ φαινομενικὰ ἀγαθά, ὅπως ἡμεῖς περιφρονητικῶς καταπατοῦμεν τὰ σαπισμένα χόρτα ἐθεώρει τὰ ἐργαλεῖα τῶν βασανιστηρίων καὶ τὸν θάνατον ὡς εὐτελῆ παιδικὰ παιχνίδια. ***Ὁ Νέρων ὑπερηφανεύετο διὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν διάδημα καὶ ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος διὰ τὰς ἁλύσσεις!*** Ὁ περιορισμὸς τῆς φυλακῆς δι' αὐτὸν ἦτο ἀπόλαυσις οὐρανοῦ, ὡς βραβεῖα ὑπελόγιζε τὰς μαστιγώσεις, ὡς μισθὸν τοὺς κόπους του.

Δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς κανὲν πρᾶγμα ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς τὸ ὁποῖον νὰ παρομοιάσωμεν τὴν γενναίαν ψυχήν του. Ὁ χρυσὸς ὠχριᾷ πρὸ τῆς ψυχικῆς του λαμπρότητος, ὁ ἀδάμας ἀμαυρώνεται πρὸ τῆς στερεότητος καὶ λάμψεως τῆς ψυχῆς του. Ἂς θαυμάσωμεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Παύλου πῶς ἡ πηλίνη γλῶσσα ἐφυγάδευσε τὸν θάνατον, ἔλυσεν ἁμαρτίας, ἂς θαυμάσωμεν πῶς ὁ λόγος καὶ ἡ διδασκαλία φθαρτοῦ ἀνθρώπου ἀπεπειράθησαν νὰ μεταβάλουν τὴν γῆν εἰς οὐρανὸν καὶ τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων εἰς φύσιν ἀγγέλων . . .

Δὲν εἶναι ρητορικὴ ὑπερβολὴ ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἀδυνατεῖ ὁ ἀνθρώπινος λόγος καὶ σταματᾷ καὶ ἡ γλῶσσα, ὁ νοῦς δὲ ἰλιγγιᾷ προκειμένου νὰ ἀναλυθῇ ἡ ψυχὴ καὶ νὰ ἐγκωμιασθοῦν ἐπαξίως τὰ κατορθώματα τοῦ Παύλου, ὁ ὁποῖος, συνελόντι εἰπεῖν' κατέχει εἰς μείζονα βαθμὸν ὅλας τὰς ἰδιαιτέρας

ἀρετὰς πού ἐκόσμουν τούς πρὸ αὐτοῦ περιφανεῖς ἄνδρας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ θέμα τῆς πρώτης τῶν ἑπτὰ ὁμιλιῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.

Ὁ Ἄβελ εἶχε προσφέρῃ θυσίαν καὶ ἀνεκηρύχθη δίκαιος. Ἀλλ' ὅσον ἀπέχει ἀπὸ τὴν γῆν ὁ οὐρανός, τόσον σπουδαιοτέρα πρέπει νὰ κριθῇ ἡ προσφορὰ τοῦ Παύλου, ὅστις ἑαυτὸν καθημερινῶς ἐθυσίαζε, καθ' ἑκάστην διττῶς ἀποθνήσκων, ὑφιστάμενος τ. ἔ. κινδύνους θανατώσεως καὶ περιφέρων διαρκῶς ἐν τῷ σώματι τὴν νέκρωσιν τῆς σαρκός. Δὲν ἠρκέσθη δὲ εἰς τὰς θυσίας ταύτας ἀλλὰ γῆν καὶ θάλασσαν διατρέχων προσεπάθησε ὅλην τὴν οἰκουμένην νὰ προσφέρῃ καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τῷ Θεῷ, καθαρίζων τὰς ψυχικὰς ἀκάνθας, σπείρων τὸν τῆς εὐσεβείας λόγον, ἀποδιώκων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς ἀμαθείας τὴν πλάνην, ἐπανάγων τὴν ἀλήθειαν, ἀγγέλους ποιῶν ἐξ ἀνθρώπων.

Ὁ Νῶε ὑπῆρξε δίκαιος ἀνὴρ καὶ ἐν τῇ Κιβωτῷ ἔσωσε τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τὴν πανωλεθρίαν τοῦ κατακλυσμοῦ. Δικαιότατος ὑπῆρξεν ὁ Παῦλος καὶ ὅταν ὁ ἠθικὸς κατακλυσμός, ἡ γενικὴ τῶν ἠθῶν ἔκλυσις ἠπείλει γενικὴν καταστροφήν, **ἀντὶ σανίδων συνθέσας ἐπιστολὰς πνευματοκινήτους**, ἥρπασεν ἀπὸ μέσου τῶν κυμάτων τὴν ἐν τῷ κλύδωνι τῆς ἁμαρτίας καταποντιζομένην ἀνθρωπότητα. Ὁ δὲ σπουδαιότερον, ἐνῷ ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἀπεβίβασεν εἰς τὴν ξηρὰν ἀμετάβλητα τὰ ποικίλα εἴδη τῶν ζώων, ὁ τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος **παρέλαβε κόρακας καὶ μετέβαλεν αὐτοὺς εἰς περιστεράς**, **παρέλαβε λύκους καὶ παρέδοσε πρόβατα, παρέλαβεν ἀνθρώπους σαρκικοὺς καὶ τοὺς μετεμόρφωσεν εἰς πνευματικούς**, κατήρτισε δὲ τὴν κιβωτὸν τῆς Ἐκκλησίας, οὕτως ὥστε νὰ θαυματουργῇ αὕτη καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἀδιάλυτος ἀψηφοῦσα τὰς τρικυμίας καὶ διαπλέουσα τὸ πέλαγος τῶν αἰώνων.

Ἀλλὰ θαυμαστὸς εἶναι ὁ Ἀβραὰμ διότι ἀκούσας τῆς θείας προτροπῆς ἀφῆκεν ἀμέσως ἑστίαν, φίλους, ἀδελφιδούς, συγγενεῖς. Ὁ Παῦλος ὅμως ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἀπηρνήθη ἀκούσας μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Ἱερουσαλὴμ τὴν θείαν ἐκείνην φωνὴν «Σαοὺλ Σαοὺλ τί μὲ διώκεις; σκληρόν Σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν.»

Ὁ Ἰσαὰκ πάλιν διεκρίθη διὰ τὸ ἀνεξίκακον καὶ ὑπομονητικὸν τοῦ χαρατῆρος. Ὁ Παῦλος ὅμως ὁ μᾶλλον ἀνεξίκακος τῶν θνητῶν ὑπέμενεν αὐτὸ τὸ σῶμα του νὰ βλέπῃ λιθοβολούμενον καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ εἰσβάλλων εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐχθρῶν ἠγωνίζετο καὶ νὰ ἀναβιβάσῃ εἰς τὸν οὐρανὸν τούς λιθοβολοῦντας.

Τοῦ Ἰακὼβ μνημονεύει ἡ Γραφὴ τὴν καρτερίαν. Ποία ὅμως ψυχὴ ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν χαλυβδίνην καρτερίαν καὶ ὑπομονὴν τοῦ Παύλου; Ὁ

Ἰακὼβ διὰ τὴν ἀπόκτησιν μιᾶς γυναικὸς ἐδούλευσεν ἔτη δεκατέσσαρα, ὁ δὲ Παῦλος διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν νύμφην τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησίαν, διῆλθε τὸν βίον ὅλον ὑπομένων τοὺς καύσωνας τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ψύχη τῆς νυκτὸς ἐν μέσῳ παντοίων πειρασμῶν, μαστιγούμενος, λιθοβολούμενος, πρὸς θηρία παλαίων, πελάγη διασχίζων, ἐν πείνῃ, ἐν δίψῃ, ἐν κακουχίαις.....

Βεβαίως σώφρων ἀνεδείχθη ὁ Ἰωσήφ, ἀλλὰ πασίγνωστος εἶναι καὶ ἡ σωφροσύνη τοῦ Ἀποστόλου, ὁ ὁποῖος ἐσταύρωσε καὶ ἐθανάτωσε τὰς σαρκικὰς ἐπιθυμίας καὶ ὄχι μόνον τὰς λαμπρὰς σωματικὰς καλλονάς, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ ἐγκόσμια ἀγαθὰ ἔβλεπεν ὅπως ἡμεῖς βλέπομεν τὴν τέφραν, τὴν κόνιν καὶ τὴν σκιάν. Ἐστέκετο ἀναίσθητος νεκρὸς ἀπέναντι ἀψύχου νεκροῦ.

Ἐκπλήττονται οἱ ἄνθρωποι ὅταν ἀναγινώσκουν εἰς τὴν Βίβλον τὴν τραγικὴν ζωὴν τοῦ Ἰώβ, διότι μέγας ἀθλητὴς ἀνεδείχθη καὶ ἐπιτρέπεται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν Παῦλον ὡς πρὸς τὴν ψυχικὴν ἀντοχὴν καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ βίου. Ἀλλὰ οὗτος ὑπερέχει κατὰ τὴν διάρκειαν ὡς ἀγωνισθεὶς ὄχι ἡμέρας ὄχι μῆνας ἀλλὰ ἐπὶ ἔτη πολλά, οὐχὶ διαλύων βώλους χώματος διὰ τοῦ πύου τῶν πληγῶν ὅπως ἐκεῖνος, ἀλλ' εἰς τὸ νοητὸν στόμα τοῦ λέοντος ἐμπίμπτων καὶ παλαίων πρὸς πάντα καὶ διὰ πάντας. ***Ὁ Ἰὼβ περιποιεῖτο τοὺς σωματικῶς πάσχοντας, ὁ Παῦλος ἔσωζε τοὺς ψυχικῶς διεφθαρμένους, ὁ Ἰὼβ τοὺς γυμνούς, ὁ Παῦλος τοὺς ἀσχήμονας περιέβαλλε μὲ τὴν στολὴν τῆς φιλοσοφίας, ὁ Ἰὼβ τοὺς ἀναπήρους ὁ Παῦλος τοὺς παραλογιζομένους περιεποιεῖτο.*** Τοῦ Ἰὼβ ἡ οἰκία εἰς πάντας ἐστέκετο ἀνοικτή, τοῦ δὲ Παύλου ἡ ψυχὴ καθ' ὅλην τὴν γῆν ἡπλώθη καὶ ὑπεδέχετο ἀναρίθμητα πλήθη, καθὼς ἔλεγε « οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν ». Οἱ σκώληκες καὶ τὰ τραύματα βαρείας ὀδύνας ἐπροξένουν ἀναμφιβόλως εἰς τὸν Ἰώβ, ἀλλὰ καὶ κατὰ ταῦτα ὑπερέχει ὁ Παῦλος, ἐὰν σκεφθῇ τις τὰς μυρίας συμφοράς του, τὴν πεῖναν, τὴν γυμνότητα, τὰς ἁλύσσεις, τὰς φυλακίσεις, τοὺς κινδύνους, τὰς ἐναντίον τοῦ προσώπου τοῦ ἐπιβουλάς, προσθέτων εἰς αὐτὰ τὰ χειρότερα, τὰς ἠθικὰς ὀδύνας, τὴν μέριμναν πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, τὰς φλόγας τῶν ἀλλοτρίων σκανδάλων, τὴν ἀθυμίαν ἡ ὁποία ὀδυνηρότερον τοῦ σκώληκος κατέτρωγε τὴν ἀποστολικὴν ψυχήν του.

Καὶ τοῦ θεόπτου ἐπίσης Μωϋσέως καὶ τοῦ πυρινοαρματηλάτου Ἠλιοῦ καὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ οἱουδήποτε ἀνδρὸς ἐκ τοῦ σκιώδους κόσμου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ὑπερέχει ὁ μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος, τὸ στόμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ ἀπαράμιλλος ἐργάτης τοῦ πνευματικοῦ ἀμπελῶνος τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὁ ἐνθουσιώδης ἀνατροπεὺς τῶν εἰδώλων, καὶ διαπρύσιος κῆρυξ τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τῆς νέας ἐν Χριστῷ ἠθικῆς καὶ

κοινωνικῆς ζωῆς, ***τῆς ἰσότητος, τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀγάπης*** καὶ δὴ τῆς ἀγάπης τῆς ὁποίας ἔδωσεν ἀναλυτικὸν ὁρισμὸν πλέκων τὸν ὡραιότερον ***ὕμνον***, ὅταν ἔγραφε πρὸς Κορινθίους τὰς ἑπομένας γραμμάς : «Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίζω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται οὐ φυσιοῦται, οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ. Πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. Εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται ... εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται ... νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.»

† Ο ΕΛΑΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ

ΤΟΥ ΑΠΟ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ

ΥΙΟΣ ΚΑΙ ΜΗΤΗΡ
ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΠΑΝΑΓΙΑ

ΚΡΙΤΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ
ΤΩι ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΩι ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΩι ΠΑΤΡΙΑΡΧΗι
ΚΥΡΙΩι ΚΥΡΙΩι ΒΕΝΙΑΜΙΝ ΤΩι Α΄
ΤΩι ΠΑΝΣΕΒΑΣΤΩι ΜΟΙ ΠΑΤΡΙ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΤΗι
ΕΥΛΑΒΩΣ

Θεοτόκος : «Κύριέ μου, ἂν πάθῃς, ἂν θάνῃς, ἀναλύεις πρὸς ἐμέ; βλέπω σε πάλιν;»
Ἐσταυρωμένος : «Θάρσει, Μῆτερ, ὅτι πρώτη με ὁρᾷς ἀπὸ τῶν τάφων».
(Ρωμανὸς ὁ Μελῳδός).

Α΄

Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εὐσεβὴς καὶ φιλάνθρωπος ἰατρὸς Σ. Λαγουδάκης, μελετῶν τὰ περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἀναγραφόμενα ἐν τοῖς ἱεροῖς

Εὐαγγελίοις, ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν, ὅτι: «ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἅμα τῇ Ἀναστάσει αὐτοῦ παρουσιάσθη **πρῶτον** εἰς τὴν Παναγίαν αὐτοῦ Μητέρα Κυρίαν Μαρίαν, ἵνα καταπαύσῃ τὴν ἐκ τῆς ὄψεως τοῦ Γολγοθᾶ φρικτὴν αὐτῆς ἀγωνίαν» [1]. Ταῦτα ἔγραφε κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1937 ἐν τῇ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἐφημερίδι «Ἀνατολή». Ταῦτα διετύπωσε καὶ ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας ἐν εἴδει αἰτήσεως περὶ θεσπίσεως ὑπὸ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου νέας ἑορτῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας καὶ γραφῆς εἰκόνος παριστώσης τὴν φανέρωσιν τοῦ Χριστοῦ κατ' ἰδίαν πρὸς τὴν Παναγίαν. Ὁ εὐσεβὴς ἰατρὸς τὰς ἀπόψεις του ταύτας **ἐτόλμησε** νὰ ἐκθέσῃ προφορικῶς καὶ εἰς τὸν Πατριάρχην, ὡς δὲ βεβαιοῖ οὗτος «ἔτυχον τῆς ἐγκρίσεως αὐτοῦ.» [2] Τί συνέβη ἐν τῷ μεταξὺ ὥστε ὁ Πατριάρχης νὰ ἀλλάξῃ γνώμην ἀγνοοῦμεν· τοῦτο μόνον γινώσκομεν ὅτι ἡ γραπτὴ αἴτησις τοῦ ἰατροῦ πρὸς τὴν Σύνοδον ἀπερρίφθη· φέρεται δὲ ὁ Πατριάρχης λέγων πρὸς τὸν ἰατρὸν «ὅτι ἀνάγκη πρὸ πάσης γνώμης καὶ ἀποφάσεως νὰ μελετηθῇ ἡ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας»· καὶ ὅτι ἐχαρακτήρισε τὴν δοξασίαν τοῦ ἰατροῦ «ὡς παράδοξον ἰδέαν» [3] τοῦθ' ὅπερ δὲν πιστεύομεν.

Αἱ δοξασίαι αὗται τοῦ ἰατροῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τὰ θρυλλούμενα ἀφ' ἑτέρου περὶ τῆς στάσεως τοῦ Πατριάρχου ἐν σχέσει πρὸς αὐτάς, ἐγένοντο ἀφορμὴ ἵνα αὐτεπαγγέλτως ὁ τέως Μητροπολίτης Νουβίας καὶ ἤδη Ἑρμουπόλεως Ἀρσένιος Κακογιάννης, ἡμέτερος συμπολίτης, γράψῃ πολυδαίδαλον Μελέτην, ἣν ὁ ἴδιος ἀποκαλεῖ **Ἱστορικο-Θεολογικήν**, ὑπὸ τὸν τίτλον «Χριστὸς καὶ Παναγία», ἣν καὶ ἀφιεροῖ τῷ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας Σεπτῷ αὐτοῦ Πατρὶ καὶ Δεσπότῃ, παραθέτων ἅμα καὶ τὴν φωτογραφίαν αὐτοῦ.

Ὁ Συγγραφεὺς δικαιολογῶν τὴν ἔκδοσιν τῆς Μελέτης του γράφει: «ἐπειδὴ ἡ Α. Θ. Μακαριότης λαβοῦσα γνῶσιν ἄμεσον τῆς **ἀποκρύφου** ταύτης διαδόσεως ἀπεφάνθη ὅτι ἀνάγκη πρὸ πάσης γνώμης καὶ ἀποφάσεως νὰ μελετηθῇ ἡ παράδοσις, διὰ τοῦτο **ἐθεωρήσαμεν καθῆκον**, ὅπως διὰ τῆς Μελέτης ἡμῶν κατευθύνωμεν **πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν βασιλικὴν τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας**, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἱστορικῶν καὶ Παραδοσιακῶν πληροφοριῶν θὰ προέκυπτεν **ἡ ἀλήθεια**, ἡ ἀγνοηθεῖσα δυστυχῶς ὑπό τινων, καὶ δὴ Θεολόγων· ἐντεῦθεν καὶ προῆλθεν εἰς φῶς τὸ παρὸν ἔργον, ὅπερ ἔπρεπε εἰς τὴν Α. Θ. Μακαριότητα τὸν σεπτὸν ἡμῶν Πατριάρχην νὰ ἀφιερωθῇ, διότι ἡ διαγνώμη

---

[1] Τὰς πληροφορίας ταύτας δὲν ἔχομεν ἀμέσως παρὰ τοῦ κ. Λαγουδάκη, ἀλλ' ἐξ ἄλλης χειρὸς τοῦ ἐπικριτοῦ αὐτοῦ.

[2] Μητροπολίτου Νουβίας Ἀρσεν. Κακογιάννη «Χριστὸς καὶ Παναγία», σ. 4 31.

[3] Χριστὸς καὶ Παναγία, σελ. 89.

καὶ ἡ ὑπόδειξις Αὐτοῦ ἀπέβη ὁ ἐμψυχωτὴς τῶν ἡμετέρων σχετικῶν Μελετῶν, αἵτινες καὶ κατηύθυναν τὰς ἡμετέρας Ἐρεύνας καὶ σκέψεις κατὰ τὴν ἐκπόνησιν τῆς ἀνὰ χεῖρας Ἱστορικο-Θεολογικῆς πραγματείας».

Ὁ Συγγραφεὺς εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς ἀποστείλῃ τὴν Μελέτην του, ἡ ἀνάγνωσις τῆς ὁποίας, οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον «τερπνὴ καὶ διδακτική», μᾶς ἐπροξένησεν ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν· διὰ τοῦτο ἐθεωρήσαμεν καθῆκον μας νὰ γράψωμεν τὸ Κριτικὸν τοῦτο Σημείωμα [4]).

Ὁ Σ. Συγγραφεὺς καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματός του ἔπρεπε νὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ἀνάλογον συγγραφικὸν ὕψος, τὸ ὁποῖον ἀτυχῶς δὲν χαρακτηρίζει τὴν Μελέτην του, καὶ δὴ προκειμένου περὶ διακεκριμένου φιλανθρώπου Ἰατροῦ καὶ συνάμα εὐσεβοῦς χριστιανοῦ, ὅστις ἀντὶ νὰ χαρτοπαικτῇ ὀργιάζων «μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις», ὡς ὁ Δαυΐδ. «Μεσονύκτιον ἐξεγειρετο τοῦ ἐξομολογεῖσθαι ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ» [5]). Ἡ τοιαύτη ἔλλειψις τάκτ διαθέτει δυσμενῶς εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς τὸν ἀναγνώστην τοῦ Βιβλίου, συμπαθῶς δὲ πρὸς τὸν προπηλακιζόμενον τίμιον Ἐπιστήμονα καὶ εὐσεβῆ χριστιανόν.

Ἀλλὰ μήπως ὁ ἰατρὸς διὰ τῆς δοξασίας του, ὅτι δηλονότι ὁ Ἀναστὰς Χριστὸς ***πρῶτον*** παρουσιάσθη πρὸς τὴν Μητέρα του καὶ ἔπειτα τοῖς ἄλλοις, προσκρούει εἰς τὰ δόγματα καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας; Οὐδόλως· ἡ δοξασία του καὶ ὀρθόδοξος εἶναι, καὶ ὑπὸ τῆς παραδόσεως 18 ἐν ὅλῳ αἰώνων μαρτυρουμένη εἶναι σεβαστή· ἐν τούτοις ὁ Σ. ἀγωνίζεται δι' ὅλης τῆς Πραγματείας του νὰ ἀποδείξῃ τὸν Ἰατρὸν ὡς ***παραδοξολόγον*** καὶ ***ἀποκρυφιαστήν***, καὶ τὴν δοξασίαν του ὡς ***Ὀθνείαν***, δογματίζων ἤδη αὐτὸς πλέον ὅτι ὁ Χριστὸς «Δὲν ἐνεφανίσθη ***πρῶτον*** εἰς τὴν Παναγίαν Μητέρα του».

«Δὲν ἀρνούμεθα, λέγει, ὅτι ὁ Χριστὸς συνήντησε τὴν Παναγίαν Μητέρα μετὰ τὴν Ἀνάστασιν, ***καίτοι καὶ τοῦτο οὐδαμοῦ τῶν εὐαγγελίων σημειοῦται· οὐδέποτε*** ὅμως δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ἀπὸ τῶν εὐαγγελίων ἀποδεικνυόμενον τάχα, ὅτι συνήντησε Αὐτὴν ***πρῶτον***, τόσον μάλιστα ***ἱεροκρυφίως***». Πόσον ἄστοχος καὶ κακόζηλος εἶναι ἡ ἔκφρασις τοῦ Συγγραφέως «ἱεροκρυφίως»! Καὶ ἐξακολουθεῖ: «τοιαύτη συνάντησις θὰ ἠριθμεῖτο ἀνυπερθέτως, διότι αἱ πρῶται τοῦ Χριστοῦ ἐμφανίσεις εἶχον σκοπὸν νὰ δώσωσιν πλήρη ἀξιοπιστίαν ὅτι ἠγέρθη πραγματικῶς ἐκ νεκρῶν»· [6])

---

[4]) Μετὰ τοῦ κ. Λαγουδάκη οὐδεμίαν γνωριμίαν ἔχομεν· παρακολουθοῦμεν ὅμως τὴν εὐεργετικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν τοῦ Μεγάλου τούτου Ἀλτρουϊστοῦ ἰατροῦ, τοῦ ἐπιλέκτου μέλους τῆς Ἑλληνικῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Κοινότητος καὶ εὐσεβοῦς τέκνου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

[5]) Ψαλμὸς 118, 62.

[6]) Χριστὸς καὶ Παναγία, σελ. 39.

«Διατί, ἐξακολουθεῖ, νὰ ἐπισπεύδωμεν καὶ νὰ θέλωμεν τὸν Χριστόν μας ἐμφανισθέντα τὸ πρῶτον εἰς τὴν Παναγίαν Μητέρα Του καὶ ἀπὸ ἀνθρωπίνων σκέψεων, συναισθημάτων καὶ βλέψεων ὁρμώμενοι νὰ διαψεύδωμεν τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον ρητῶς ἀναγράφοντα ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς «ἀναστὰς πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ***ἐφάνη*** πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ»; 7).

Ἂν ὁ Συγγραφεὺς ἐθεολόγει βαθύτερον θὰ ἔβλεπε ὅτι τό: «ἐφάνη πρῶτον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ», δὲν ἀποκλείει προηγουμένην συνάντησιν τοῦ Χριστοῦ μετὰ τῆς Μητρός του· καὶ δὲν θὰ ἔγραφε ὅτι «εἶναι ***φυσικώτερον*** νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ***περιλαμβάνετο*** καὶ ***ἡ ἰδία*** μετὰ τοῦ ***ὁμίλου*** τῶν Μυροφόρων» 8). Ἀλλ' ὄχι· τοῦτο δὲν εἶναι φυσικώτερον. Ἂν ἡμεῖς οἱ κοινοὶ βροτοὶ τρέφωμεν τόσην στοργὴν πρὸς τὴν Μητέρα ἡμῶν, ὥστε ἡ ἁπλῆ ἐπιθυμία της νὰ εἶναι δι' ἡμᾶς προσταγή· ἂν ἡμεῖς εἰς πᾶσαν λυπηρὰν ἢ χαρμόσυνον στιγμὴν τῆς ζωῆς μας σπεύδωμεν εἰς τὴν Μητέρα μας πρῶτον, νὰ παρηγορηθῶμεν ὑπ' αὐτῆς, ἢ νὰ καταστήσωμεν αὐτὴν μέτοχον τῆς εὐτυχίας μας, εἶναι παράδοξον, εἶνε ἀφύσικον, ἂν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τῆς Παρθένου ᾐσθάνθη τὴν ψυχικὴν ἀνάγκην νὰ ἐπικοινωνήσῃ ***πρῶτον*** μετὰ τῆς Μητρός του καὶ τὴν παρηγορήσῃ διὰ τὸν βαθὺν πόνον τὸν ὁποῖον ᾐσθάνθη κατὰ τὴν ὀδυνηρὰν σταύρωσίν του; Τί τούτου φυσικώτερον; ***Τί τούτου ἀνθρωπινώτερον; Τί τούτου ἁγιώτερον***; Τὸ ἐναντίον θὰ ἦτο ***παράδοξον, θὰ ἦτο ἀφύσικον***. Ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς τίποτε ἐξ αὐτῶν δὲν ἐννοεῖ. «Μία τοιαύτη, λέγει, συμμετοχὴ ἐκ μέρους τῆς ἀνθρώπου Παναγίας Μητρὸς (δηλαδὴ νὰ ἴδῃ τὸν Χριστόν, οὐχὶ κατ' ἰδίαν, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων γυναικῶν) εἶναι φυσικωτέρα ἐκδήλωσις τῆς ***μητρότητος*** παρὰ ἡ ***δῆθεν*** ἀναγκαία σπουδὴ τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ υἱοῦ της νὰ τρέξῃ νὰ τὴν παρηγορήσῃ ***εἰς μίαν ὥραν μάλιστα τόσον ἀκατάλληλον*** » 9).

Πόσον ***ἀπρόσεκτος*** εἶναι ὁ Συγγραφεὺς προσθέτων: «Ἀπὸ παρομαρτουσῶν πρὸς τὰς ἡμετέρας σκέψεις ἀγόμενος ἴσως καὶ ὁ Τρύφων Εὐαγγελίδης διατείνεται ὅτι, ὅταν αἱ Μυροφόροι ἔφθασαν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Γολγοθᾶ καὶ καθ' ἣν στιγμὴν αἱ πρῶται ἀκτῖνες τῆς ἡμέρας ἐφαίνοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἡ Παρθένος εἶχε μείνῃ ***ὀπίσω***· καὶ ἔτρεχε νὰ προφθάσῃ τὰς ἄλλας προπορευομένας, καὶ τῶν ὁποίων πρώτη ἦτο ἡ Μαγδαληνή» 10).

Ἐπιτρέπεται πρὸς θεοῦ νὰ γράφωνται τοιαῦτα εἰς Μελέτην τιτλοφορουμένην Ἱστορικο-Θεολογικήν;

---

7 Μάρκου ιστ' 9.

8) Χριστὸς καὶ Παναγία, σελ. 41.

9) Χριστὸς καὶ Μαρία, σελ. 41.

10) Χριστὸς καὶ Μαρία, σελ. 42.

Ὁ συγγραφεὺς τὴν γνώμην τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἰατροῦ καὶ τοῦ ἐν Καΐρῳ Ἰατροῦ Θεολόγου Διευθυντοῦ τῆς Χριστοπολιτείας, [11]) θεωρεῖ ὡς ἄστοχον ἔμπνευσιν καὶ εὐρωτιῶσαν καὶ ἐξωφρενικήν, προερχομένην ἐξ ἀποκρύφου πηγῆς τοῦ Β΄ αἰῶνος [12]).

Ἀλλὰ τότε, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἔπρεπε νὰ ἀπορρίψῃ καὶ τὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὑμνολογούμενα κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταστάσεως τῆς Θεοτόκου, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀπεδείξαμεν [13]) εἶναι προϊὸν μεταγενεστέρων αἰώνων μὴ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὴν πραγματικότητα. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἔπρεπε νὰ ἀπορρίψῃ τόσας ἄλλας ἑορτὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν Μητέρα τῆς Θεοτόκου καὶ αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων αὐτῆς, περὶ τῆς ὁποίας οὐδὲ νύξιν ποιοῦνται οἱ εὐαγγελισταί, πᾶσα δὲ ἡ ὑμνολογία αὐτῆς προέρχεται ἐξ ἀποκρύφων πηγῶν καὶ τούτων τοῦ δευτέρου αἰῶνος. Τί λοιπὸν ἂν ἡ δοξασία τοῦ ἰατροῦ προέρχεται ἐξ ἀποκρύφου πηγῆς; [14]) Διατὶ αὐτὴν νὰ χαρακτηρίζῃ ὡς ὑλόφρονα σκέψιν καὶ τὸν ἰατρὸν ὡς παραδοξολόγον καὶ ἀποκρυφιαστήν;

Βεβαίως δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ συστήσῃ νέαν ἑορτὴν διὰ τὴν **πρώτην** ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν Παναγίαν Μητέρα αὐτοῦ, οὔτε καὶ νὰ ἱστορηθῇ ἰδιαιτέρα εἰκὼν τοῦ γεγονότος τούτου. Ἔχομεν τόσας ἑορτὰς ὥστε ἀληθῶς εἶναι περιτταὶ ἄλλαι· Ἀλλὰ φρονοῦμεν ὅτι **ἄστοχος** ἦτο ἡ ἔμπνευσις τοῦ Συγγραφέως νὰ γράψῃ Βιβλίον ἐξ 112 σελίδων διὰ νὰ εἴπῃ πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν τιμοῦν αὐτὸν καὶ τὴν μάθησίν του. Ὁ Σ., λόγιος ὤν, μυριάκις τὸ γεγονὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου χαρακτηρίζει ὡς **ἐπεισόδιον**!, δηλονότι ὥς τι πρόσθετον!, ὥς τι περίεργον! ὥς τι τυχαῖον! ὥς τι τυχαίως παρεισαγόμενον! Καὶ εἶναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ Ἐπεισόδιον; Ἢ εἶναι αὐτὸ τοῦτο τὸ «ἀπ᾽ αἰῶνος σεσιγημένον μυστήριον», ἡ βάσις καὶ τὸ θεμέλιον τῆς πίστεως ἡμῶν; Ἂν ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν εἶναι ἁπλοῦν ἐπεισόδιον, «κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, ματαία ἡ πίστις ἡμῶν.» [15])

---

[11]) Χριστὸς καὶ Παναγία σελ. 37. Ἀτυχῶς δὲν ἔχομεν τὴν Χριστοπολιτείαν τοῦ Ὀκτωβρίου 1937, τὴν περιλαμβάνουσαν τὴν ὡραίαν Μελέτην τοῦ ἐκδότου τῆς Χριστοπολιτείας, τὴν ὁποίαν ὁ συγγραφεὺς χαρακτηρίζει κατὰ τὰ ἄλλα ὡς ὡραίαν·

[12]) Χριστὸς καὶ Παναγία, σελ. 93, 109.

[13]) Μητροπολίτου Παραμυθίας Ἀθηναγόρα τοῦ ἀπὸ Μεγάλων Πρωτοσυγκέλλων, Ὁ Γνήσιος Συγγραφεὺς τῶν εἰς Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην ἀποδιδομένων Συγγραμμάτων, σελ. 29. Τοῦ αὐτοῦ: Διονύσιος ὁ Μέγας Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ὁ ἀπὸ Ῥητόρων καὶ Βουλευτῶν Συγγραφεὺς τῶν Ἀρεοπαγητικῶν Συγγραμμάτων. Ἐκκλ. Φάρος Ἀλεξανδρείας, Τόμ. ΛΓ΄, σελ. 162, καὶ ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἀνατυπώσει σελ. 6. — Κωνστ. Ν. Καλλινίκου, Μεγάλου Οἰκονόμου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας «Θεοτοκιάς», σελ. 195.

[14]) Χριστὸς καὶ Παναγία, σελ. 48.

Ὁ Εὐσεβὴς Ἰατρὸς ἐξουθενεῖται ὑπὸ τοῦ Συγγραφέως διότι «ἐτόλμησε» νὰ εἰσηγηθῇ τὴν σύστασιν ἑορτῆς καὶ εἰκόνος διαιωνιζούσης τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν Μητέρα αὐτοῦ, ὡς νὰ ἦτο σκάνδαλον διὰ τοὺς πιστούς· ἀλλ' ὁ ψέγων ἐν τούτοις ἐνθουσιᾷ πρὸ Εἰκόνος ὄντως ὀθνείας προελεύσεως, δι' ἧς ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου ἀναβιβάζεται μέχρι τοῦ κύκλου τῆς συμπληρώσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἰδοὺ τὶ γράφει: «Κατακλεὶς τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας ἣν ἐνέχει ἡ Παναγία παρ' ἡμῖν τοῖς Ἑλληνορθόξοις εἶναι ἡ εἰκών, ἥτις παριστᾷ τὴν Θεοτόκον στεφανουμένην ὑπὸ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ, ὑπὲρ κεφαλῆς δὲ ἔχουσαν ἐπιφοιτῶν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἵνα πεποικιλμένη τῇ θείᾳ δόξῃ ἀνακηρύσσηται εἰς αἰῶνας κατὰ τὸν Ὑμνῳδὸν ἡ ἱερὰ καὶ εὐκλεὴς αὐτῆς μνήμη» 16), ἀγνοήσας ὅμως ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία οὐδέποτε τὸν τύπον τοῦτον τῶν εἰκόνων ἐπεδοκίμασεν, ὡς μὴ ὀρθόδοξον. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ εἰκόνων ὁμολογοῦμεν ὅτι ἐξενίσθημεν διὰ τὰς εἰκόνας τὰς ὁποίας οὗτος τίθησιν ἐν τῷ Βιβλίῳ αὐτοῦ ὡς δῆθεν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ δὴ προερχομένας ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἄλλων Προσκυνημάτων καὶ ἁγίων Τόπων. Καὶ ὅμως αἱ εἰκόνες αὗται καὶ μακρόθεν βοῶσιν ὅτι οὐδὲν κοινὸν ἔχουσιν πρὸς τὸν ὀρθόδοξον τύπον, ἀλλ' εἶναι ὀθνείας προελεύσεως κακῶς «ἑστῶσαι ἐν τόπῳ ἁγίῳ».

(ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΒΕΡΑΤΙΟΝ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΙΔΙΝΗΣ (ΒΙΔΙΝΙΟΥ) ΙΩΣΗΦ

(1763)

Κατὰ Μάϊον τοῦ 1763 ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας τοῦ Σαμουὴλ Χαντζερῆ μετατεθέντος τοῦ μητροπολίτου Βιδίνης Μελετίου εἰς τὴν μητρόπολιν Ἐφέσου, μητροπολίτης Βιδινίου ἐξελέγη 1) ὁ πρώην Μ. Πρωτοσύγκελλος Ἰωσήφ. Κατὰ τὴν 2 τοῦ ἀραβικοῦ μηνὸς Ζιλχιτζὲ τοῦ

15) Κορινθ. Α', ΙΕ', 15.

16) Χριστὸς καὶ Παναγία, σελ. 111.

1) Τὸ ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς εὕρηται ΣΤ' κῶδιξ Οἰκ. Π/χείου σελ. 51.

«Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Βιδήνης ἀπροστατεύτου διαμεινάσης, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Μελετίου μετατεθέντος εἰς τὴν ἁγιωτάτην μητρόπολιν Ἐφέσου, ἡμεῖς οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημοῦντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου κυρίου Σαμουὴλ συνελθόντες ἐν τῷ πανσέ-

έτους έγείρας 1176, ήτοι 23/5 Ἰουλίου τοῦ 1763 ἐξεδόθη τὸ εἰθισμένον βεράτιον τοῦ εἰρημένου μητροπολίτου. Τὸ βεράτιον τοῦτο, φυλασσόμενον ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ Σόφιας, ἐξέδωκε μετὰ μεταφράσεως τσεχικῆς καὶ γενικῶν παρατηρήσεων περὶ τῆς δικαιοδοσίας τῶν μητροπολιτῶν ἐν τῇ παλαιᾷ Ὀθωμανικῇ Αὐτοκρατορίᾳ, περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, περὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν μητροπολιτῶν καὶ περὶ ἄλλων σχετικῶν πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν μητροπολιτικῶν βερατίων, ὁ τσέχος Joseph Kabrda. Ἐν τέλει τῆς πραγματείας του ἐπισυνάπτει ὁ διαληφθεὶς Τσέχος τὸ κείμενον τοῦ βερατίου τουρκιστὶ μετὰ χαρακτήρων ἀραβικῶν καὶ φωτοτυπίαν τοῦ ἐν τῇ εἰρημένῃ βιβλιοθήκῃ τῆς Σόφιας ἀποκειμένου κειμένου τοῦ βερατίου. Ὁ συγγραφεὺς ἐν τῇ γαλλικῇ περιλήψει τῆς πραγματείας του γνωματεύει ὅτι « διὰ πρώτην φοράν, ἐὰν δὲν ἀπατᾶται, δημοσιεύεται ἓν τοιοῦτον βεράτιον μετὰ φωτοτυπίας, τουρκικοῦ κειμένου καὶ μεταφράσεως κατὰ γράμμα. » Περαιτέρω προσθέτει καὶ τὰ ἑξῆς. « δικαίως τις δύναται νὰ προσθέσῃ τὸ περὶ οὗ λόγος βεράτιον ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου παρουσιάζει τὴν ***τελευταίαν καὶ λεπτομερεστέραν σύνταξιν*** τῶν διπλωμάτων τούτων χρησιμοποιουμένων μέχρι τῶν μέσων τοῦ XIX αἰῶνος ». Ὁ συγγραφεὺς δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ ἐπὶ τοῦ Σουλτάνου Ἀχμὲτ τοῦ Α΄ κατὰ τὸ 1604 ἐκδοθὲν βεράτιον τοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης Λεοντίου, δημοσιευθὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἐσφιγμενίτου μοναχοῦ Ζωσιμᾶ ἐν τῷ « Προμηθεῖ » ἔτος Δ. ἀρ. 39 καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου Μ. Χαρτοφύλακος κ. Μ. Γεδεὼν ἐν τοῖς « ἐπισήμοις τουρκικοῖς γράμμασιν » αὐτοι σ. 87-97. Ἡ συγκριτικὴ μελέτη τῶν δύο τούτων βερατίων ἀποδεικνύει ὅτι τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ μορφὴ τοιούτων τουρκικῶν ἐγγρά-

πτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλλόμενοι εἰς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου τοῦ ἀναδέξασθαι τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς μητροπόλεως ταύτης πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανοσιώτατον πρώην μέγαν πρωτοσύγκελλον κὺρ Ἰωσήφ, δεύτερον δὲ τὸν ὁσιώτατον κὺρ Δανιήλ, καὶ τρίτον τὸν ὁσιώτατον κὺρ Διονύσιον ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι ».

1763 κατὰ μῆνα Μάϊον

[2]) Ἐνταῦθα ἀκατανόητος εἶναι ἡ ἀνύπαρκτος ἀραβικὴ λέξις μουτεσαφή. Εἰς τὸ κείμενον τοῦ βερατίου τοῦ Βιδίνης Ἰωσὴφ καταχωροῦνται αἱ λέξεις « haziney amiremde mahfuz olan piskopos mukatasi tefterlerine nazar olundukta » θεωρηθέντων τῶν ἐν τοῖς Ἀρχείοις μου φυλαττομένων κωδίκων τοῦ πισκοπος μουκατασί ». Τὸ μουτεσαφὴ θὰ εἶναι παντως μουκατασὴ παραλειφθείσης καὶ τῆς ἄλλης λέξεως « πισκοπος » Τὸ piskopos Mukatasi λέγεται καὶ Piskopos Kalemi » Ἴδε περὶ τούτου εμην φωτισιον Βιβλιοθήκην τομ. Α σ. 26 καὶ σημ. 53, σελ. 65. Piskopos Kâtibi A. σ. 26 σημ. 53.

φων ἐπὶ αἰῶνας δὲν μετεβάλλετο ἀφ' οὗ περικοπαί τινες τοῦ κατὰ τὴν β' π/χείαν τοῦ ἀειμνήστου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' ἐκδοθέντος πατριαρχικοῦ βερατίου εἶναι αἱ αὐταὶ πρὸς τὰς ἀντιστοίχους περικοπὰς τῶν δύο **δια-ληφθέντων** μητροπολιτικῶν βερατίων.

Δυστυχῶς δὲν ἔχω ὑπ' ὄψει τὸ τουρκικὸν κείμενον τοῦ βερατίου τοῦ Λαρίσσης Λεοντίου· φρονῶ δ' ὅτι ἡ γενομένη ἑλληνικὴ αὐτοῦ μετάφρασις εἶναι ἐλλιπὴς καὶ ἔν τισι σημείοις μᾶλλον περιληπτική. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ παρατηρούμεναι μικραὶ διαφοραὶ τῶν δύο κειμένων.

Τὸ προοίμιον τοῦ βερατίου τοῦ Λεοντίου Λαρίσσης κατὰ τὴν ἔκδοσιν Ζωσιμᾶ ἔχει οὕτω· «ὁ Σταμποὺλ τῶν Ρωμαίων πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος τῶν ἐν τῇ πανενδόξῳ μου καθέδρᾳ ἐνδημούντων μητροπολιτῶν ἀνήγγειλαν εἰς τὸ βασιλικόν μου διβάνι δι' ἐνσφραγίστου αὐτῶν ἀναφορᾶς ὅτι, ἀποθανόντος τοῦ μητροπολίτου Λαρίσσης Θεωνᾶ καὶ χηρευούσης τῆς ἐπαρχίας ταύτης ***συνελθόντες οἱ ἱερωμένοι*** ἐξελέξαντο τὸν ἀνὰ χεῖρας φέροντα τὸ ὑψηλόν μου βεράτι Λεόντιον, ἔξοχον ἄνδρα μεταξὺ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, δόκιμον καὶ πιστόν, ἐπὶ ὑποσχέσει νὰ μετρήσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν δαψιλῆ μου χαζινὲ τὸ ρέσμι πεσκέσι, ἐξῃτήσαντο νὰ δοθῇ αὐτῷ ἡ ἐπαρχία αὕτη καὶ τὸ ὑψηλόν μου βεράτι μετὰ τῶν παλαιῶν του σουρουτίων. Ἐθεώρησαν τὰ εἰς τὸ βασιλικόν μου θησαυροφυλάκιον πεφυλαγμένα ἀρχεῖα τοῦ μουτεσαφί [2]), καὶ ἐπειδὴ ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἡ ἐπαρχία Λαρίσσης πρὸς τὸν πρὸ τούτου κατέχοντα Θεωνᾶν δέδοτο διὰ δέκα χιλιάδας ἄσπρα, λόγῳ πεσκέσι μιρί, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν ὑψηλὸν φερμάνιον, δέδωκα τὴν προσταγήν μου ἵνα δοθῇ ἡ ἐπαρχία Λαρίσσης κατὰ τὸ ἄρζι τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ ἀθροίσματος τῶν Μητροπολιτῶν [3]) πρὸς τὸν Λεόντιον· καὶ ἐπειδὴ ἐγνωστοποιήθη ὅτι κατεμέτρησεν εἰς τὸ ὑψηλόν μου θησαυροφυλάκιον τὸ διατεταγμένον ῥέσμι πεσκέσι τῶν δέκα χιλιάδων ἄσπρων, ἔδωκα τὸ παρόν μου βεράτι πρὸς αὐτόν.

Τὸ προοίμιον τοῦ βερατίου τοῦ Βιδίνης Ἰωσὴφ ἔχει ὡς ἕπεται· «παρὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πατριάρχου τῶν Ρωμαίων καὶ τῆς συνόδου τῶν μητροπολιτῶν ὑπεβλήθη εἰς τὸ αὐτοκρατορικόν μου διβάνιον ἐνσφράγιστος αἴτησις διὰ τῆς ὁποίας ἐκτίθεται ὅτι ὁ μητροπολίτης Βιδινίου Μελέτιος προήχθη εἰς μητροπολίτην Ἐφέσου καὶ Μαγνησίας· χηρευσάσης οὕτω τῆς μητροπόλεως Βιδινίου μητροπολίτης ταύτης ἀντὶ τοῦ Μελετίου συμφώνως πρὸς τὰς θρησκευτικάς των συνηθείας διωρίσθη ὁ πρὸς τοῦτο κατάλληλος θεωρηθεὶς κληρικὸς ὀνόματι Ἰωσήφ,

---

3) Εἰς τὸ Τουρκικὸν κείμενον τοῦ βερατίου τοῦ Ἰωσὴφ ἀναγινώσκομεν «Cemaati Metropolidan» ἡ σύνοδος τῶν μητροπολιτῶν. Πάντως ἡ ἰδία φράσις θὰ ἐτέθη καὶ εἰς τὸ βεράτιον τοῦ Λεοντίου.

κατ᾽ ἐξοχὴν ἐκλεκτὸς ἄνθρωπος, ὑπὲρ οὗ ἐζητήθη ἡ ἔκδοσις τοῦ παρόντος φερμανίου, πρὸς ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Μελετίου καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ἀποτίσῃ τοῖς μειρητοῖς τὸ νενομισμένον πεσκέσιον εἰς τὸ Αὐτοκρατορικόν μου ταμεῖον. Ὅθεν τοῦ μητροπολιτικοῦ ἀξιώματος ἀπονεμηθέντος τῷ εἰρημένῳ Ἰωσὴφ παρακλητικῶς ἐζητήθη ἡ εἰς χεῖρας τοῦ εἰρημένου ἐπίδοσις νέου ἐνδόξου καὶ τιμίου βερατίου περιέχοντος λεπτομερῶς ὅλους τοὺς ὅρους. Πρὸς τοῦτο ἐρεύνης γενομένης ἐν τῷ κώδικι τοῦ ἐπισκοπικοῦ γραφείου (Ἐπισκοπικῶν ὑποθέσεων) τῷ φυλασσομένῳ ἐν τοῖς Ἀρχείοις τοῦ Κράτους εὑρέθη ὅτι ὁ μητροπολίτης Βιδινίου καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ ὑπαγόμενος ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὑποχρεοῦται νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν ταμεῖον 15400 [4]) ἄσπρα τοῖς μετρητοῖς· τούτων πληρωθέντων συμφώνως πρὸς τὸ προεκδοθὲν φερμάνιόν μου ἔδωκα τὸ παρὸν αὐτοκρατορικὸν βεράτιον τῇ 2 Ζίλχιτζὲ τοῦ 1176 καὶ διέταξα».

Μετὰ τὸ προοίμιον τὸ βεράτιον τοῦ 1604 διαλαμβάνει· «ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Θεωνᾶ ὁ Λεόντιος διακηρύττεται μητροπολίτης Λαρίσσης. Οἱ κατὰ τόπους τῆς ἐπαρχίας τῆς μητροπόλεως Λαρίσσης ὑποκείμενοι ῥωμαῖοι, τόσον κάτοικοι ὅσον καὶ πάροικοι, μεγάλοι τε καὶ μικροί, ἐπίσκοποι, παπάδες, καλόγηροι, καλογραῖαι καὶ ἡγούμενοι πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸν μητροπολίτην των, οὐδέποτε νὰ παραβῶσι τοὺς ὀρθοὺς λόγους του τοὺς ἀναγομένους εἰς ὑποθέσεις τῆς θρησκείας των, καὶ ἡ καταφυγή των νὰ εἶναι πρὸς αὐτόν». Εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν τὸ βεράτιον τοῦ 1763 περιέχει «κατ᾽ αὐτὸ (= τὸ βεράτιον) ὁ ῥηθεὶς κληρικὸς Ἰωσὴφ καθίσταται μητροπολίτης τῶν ὑποφόρων χριστιανῶν ζώντων καὶ τεθνεώτων, τῶν ἐπισκόπων, ἱερέων, μοναχῶν, καλογραιῶν καὶ ἡγουμένων τῶν κατοικούντων εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις, χωρία, καὶ κώμας τοῦ Βιδινίου καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ. Οὗτοι πάντες θὰ ἀναγνωρίζωσιν αὐτὸν μητροπολίτην των, δὲν θὰ παρακούωσιν εἰς τὰς ὀρθὰς διαταγάς του τὰς σχετιζομένας πρὸς τὰς θρησκευτικάς των ὑποθέσεις καὶ θὰ προσφεύγωσιν πρὸς αὐτόν.» Καὶ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα τῶν δύο βερατίων εἶναι κατ᾽ οὐσίαν σχεδὸν τὰ ἴδια. Τὸ 5ον ἄρθρον τοῦ βερατίου τοῦ Λεοντίου ἔχει οὕτω «εἰς τὰς συζεύξεις καὶ διαζεύξεις τῶν ραγιάδων οὐδεὶς ἕτερος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀναμιγνύεται ἐκτὸς τοῦ μητροπολίτου καὶ τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ διοριζομένων ἐπιτρόπων οὐδεὶς ἕτερος νὰ μὴ ἀναμιγνύεται». Τὸ 12ον τοῦ βερατίου τοῦ 1604 ἀναφέρει

4) Ὁ Λαρίσσης Λεόντιος ἐπλήρωσεν, ὡς εἴδομεν, μόνον 10000 ἄσπρα. Ἡ τάσις πρὸς αὔξησιν τῶν τοιούτων φόρων πάντοτε ἐνισχύετο.

«οἱ καταλιπόντες τὰ ἐγκόσμια ἱερεῖς καὶ περιφερόμενοι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ προξενοῦντες ταραχὰς νὰ ἐμποδίζωνται· ἂν ἤθελεν εὑρεθῇ τοιοῦτός τις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ νὰ τιμωρῆται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τοῦ μητροπολίτου». Τὸ αὐτὸ ἄρθρον τοῦ βερατίου τοῦ 1763 διαλαμβάνει. «Ὅσοι ἐκ τῶν τὰ ἐγκόσμια ἐγκαταλιπόντων μοναχῶν ἱερέων εὑρισκόμενοι εἰς μέρη τῆς μητροπολιτικῆς του περιφερείας περιέρχονται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ γίνονται πρόξενοι ταραχῶν, νὰ μὴ περιφέρωνται εἰς μέρη εἰς τὰ ὁποῖα αὐτοὶ θέλουσι ἐναντίον πρὸς τὰς θρησκευτικάς των συνηθείας, διὰ δὲ τῶν μητροπολιτῶν νὰ τιμωρῶνται συμφώνως πρὸς τὸ θρησκευτικόν των καθεστὼς καὶ νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὰ μοναστήρια εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουσι» Παρομοία διάταξις ἀπαντᾷ καὶ εἰς βεράτιον τοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄ τὸ ἐκδοθὲν 5) τῷ 1901: «Ὅταν τινὲς τῶν καλογήρων, μὴ ἔχοντες ἐκκλησίαν καὶ μονήν, περιφέρωνται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ προξενῶσι σκάνδαλα, τοὺς τοιούτους ὁ πατριάρχης καὶ οἱ μητροπολῖται παιδευέτωσαν θρησκευτικῶς καὶ ἐξαποστελλέτωσαν εἰς τὰς μονὰς ἐν αἷς ἀρχῆθεν διέμενον» Ἡ 14η διάταξις τοῦ βερατίου τοῦ Συμεὼν συμπτίπτουσα πρὸς τὰς 14 καὶ 15ην τοῦ βερατίου τοῦ Λεοντίου διασαφηνίζει τὰς ἔν τισι σημείοις ἀσαφεῖς καὶ ἀκαταλήπτους τελευταίας ταύτας. Καὶ ἐντεῦθεν καταφαίνεται ὅτι ὁ μοναχὸς Ζωσιμᾶς ἢ δὲν ἐγνώριζε καλῶς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν ἢ εἶχεν ὑπ' ὄψει μετάφρασιν ἀτελῆ τοῦ βερατίου γενομένην παρ' ἄλλου. Ἡ 14η διάταξις τοῦ βερ. Συμεών, κατὰ μετάφρασιν ἰδικήν μου ἔχει ὡς ἑξῆς· «ἐπειδὴ κατὰ τὰς ἀρχαίας ἀπαιτήσεις τῆς θρησκείας των ὅλαι αἱ ὑποθέσεις τῶν ἐν ταῖς αὐτοκρατορικαῖς μου χώραις κατοικούντων πτωχῶν Ραγιάδων, δὲν θεωροῦνται καὶ δὲν διεκπεραιοῦνται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ἑκάστοτε Πατριάρχου, οὔτε ἡ περὶ τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ ἄλλων ὑποθέσεων τῶν κεσισχανέδων (Keşişhanelerin, πατριαρχείων) φροντὶς εἶναι ἀντικείμενον τῆς ἀποκλειστικῆς μερίμνης καὶ γνώμης τοῦ κατὰ καιρὸν πατριάρχου, ἀλλ' ὅλα ταῦτα ἀνατίθενται εἰς τὴν ὁμήγυριν (σύνοδον cemaati metropolidan) τῶν μητροπολιτῶν, ἡ σφραγὶς δὲ τοῦ κεσισχανὲ εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὴν σύνοδον τῶν μητροπολιτῶν — καθὼς τοῦτο συμβαίνει καὶ εἰς ὅλα τὰ μοναστήρια ἔνθα ἡ σφραγὶς ἀνατίθεται εἰς τὴν κοινότητα καὶ οὐδεὶς ὡς ἄτομον δύναται νὰ ἐπεμβαίνῃ — τούτου ἕνεκα τὰ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς συνόδου τῶν μητροπολιτῶν ὑποβαλλόμενα καὶ

5) Μ. Γεδεών, ἐπίσημα τουρκικὰ γράμματα σελ. 75. Τὸ βεράτιον τοῦ Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ πρωτοτύπῳ γλώσσῃ μετὰ ἐπισυνημμένης ἑλληνικῆς μεταφράσεως.

ὑπὸ τῆς σφραγῖδος τοῦ Κεσισχανὲ ἐσφραγισμένα ἄρζια (= τὰ εἰς τὸν Σουλτάνον γραπτῶς ὑποβαλλόμενα αἰτήματα) τυγχάνουσιν ἔγκυρα καὶ θὰ ἐπιτρέπεται ἡ κατὰ τὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν ὑποβολὴ ἀρζίων καὶ ἀποφάσεων σχετικῶν πρὸς τὴν θρησκείαν των» Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀνάλογος διάταξις τοῦ βερατίου τοῦ Λεοντίου· «ἐπειδὴ ἡ διαίτησις καὶ διευθέτησις ὅλων τῶν ὑποθέσεων τῶν ἐν τῇ Βασιλικῇ μου ἐπικρατείᾳ πτωχῶν ραγιάδων, τὰ εἰσοδήματα, τὰ ἔξοδα καὶ ἄλλαι ὑποθέσεις τοῦ Κεσισχανὲ (Πατριαρχείου), κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ ἀϊνίου, δὲν περιορίζονται μόνον εἰς τὴν θέλησιν καὶ προθυμίαν τοῦ κατὰ καιρὸν Πατριάρχου, ἀλλ' ἐπεκράτησε νὰ ὦσιν ἀνατεθειμένα εἰς τὸ σύστημα τῶν μητροπολιτῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ σύστημα αὐτὸ 6) δίδουσιν ἐγγύησιν εἰς τὰ παραλαμβανόμενα δάνεια, διὰ νὰ ἔχωσιν ἰδέαν τῶν δανείων, ἡ βούλλα θέλει εἶσθαι εἰς χρῆσιν διὰ χειρός των, καὶ διὰ νὰ ἦναι ἐλεύθεροι εἰς τὸ ἑξῆς πάσης ἐπηρείας, καὶ αἱ βοῦλλαι τῶν ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ μου κειμένων μοναστηρίων, καθὼς ἦτον ἀπ' ἀρχῆς ἀνατεθειμέναι εἰς τὸ σύστημα τῶν μητροπολιτῶν, καὶ δὲν ἐφάνη οὐδαμοῦ καμμία ἐπήρεια, οὕτω θέλει εἶναι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς· καὶ ἡ βούλλα τοῦ Κεσισχανέ, καθὼς ἦτον ἀπ' ἀρχῆς ἀνατεθειμέναι εἰς τὸ σύστημα τῶν μητροπολιτῶν, καὶ δὲν ἐφάνη οὐδαμοῦ καμμία ἐπήρεια, οὕτω θέλει εἶναι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς· καὶ ἡ βούλλα τοῦ Κεσισχανέ, καθὼς ἦτον ἀπ' ἀρχῆς ἀνατεθειμένη εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα οὕτω θέλει εἶναι καὶ ἐπὶ τῶν παντοίων τούτων ἡμερῶν, διὰ νὰ καταπιστεύηται εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ μου ἐνδημούντων μητροπολιτῶν, οὓς ἂν ἤθελον ἐκλέξῃ αὐτοί. — Τὰ ἄρζια (ἀναφοραί) τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ συστήματος τῶν μητροπολιτῶν τα ἐσφραγισμένα μετὰ τῆς βούλλας τοῦ Πατριαρχείου, θέλει εἶναι δεκτά, καὶ θέλει τοῖς γίνεται μουσααδὲς εἰς ὅλα τὰ ἀναγόμενα τῷ ἀϊνίῳ των προβλήματα» Εἰς τὰς ὡς ἄνω παραγράφους, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, θίγεται τὸ πρόβλημα τῆς διοικήσεως τῶν Πατριαρχείων. Ἐὰν ὁ ἐκδότης τοῦ βερατίου τοῦ Ἰωσὴφ εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὅσα ἔγγραφα ἐπίσημα ἐδημοσίευσα εἰς τὸν πρῶτον ἰδίᾳ τόμον τῆς Φωτιείου Βιβλιοθήκης μου ἀναφορικῶς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος θέματος ὡς καὶ τὰς σχετικὰς ἀναλυτικὰς καὶ ἐξηγητικὰς παρατηρήσεις καὶ σημειώσεις καὶ τὰ προλεγόμενα 7)

---

6) Ἐντεῦθεν ἀρχίζει ἡ ἀσάφεια ὡς ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἑρμηνείας τοῦ μεταφραστοῦ. Τὸ τουρκικὸν κειμενον τῆς παραγράφου αὐτῆς τοὐλάχιστον καὶ τῶν δύο βερατίων εἶναι τὸ ἴδιον.

7) Βλέπε τόμ. Α σ 16-23, 25, 27-30 Β. τομ. σ. 200-202 καὶ Α, 19 σημ. 39, 20 (κεσισχανέ) 25-28 .Β. 8, 113. Περὶ τῆς λέξεως Islambol ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ βεράτιον τοῦ Ἰωσὴφ βλέπε Φωτ. Βιβλιοθήκην Β. σ. 12,13 κ. σημ. 23.

θὰ ἔγραφε κατ᾽ ἄλλον τρόπον περὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Οἰκ. Πατριαρχεῖον καὶ θὰ ἐξήγει καὶ τὸν ὅρον «κεσισχανέ».

Ἡ 28η διάταξις τοῦ βερ. τοῦ Ἰωσὴφ ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν 30ην τοῦ β. τοῦ Λεοντίου εἶναι ἡ αὐτὴ καὶ ἀναφέρεται εἰς τὰς συζυγικὰς διαφορὰς τῶν χριστιανῶν καὶ εἰς τὴν διὰ τὰς διαφορὰς ταύτας ἐπιβολὴν ὅρκου ἐπ᾽ ἐκκλησίας ἢ ἀφορισμοῦ. Τὰ αὐτὰ περίπου περὶ τοῦ ἰδίου θέματος διαλαμβάνει καὶ τὸ προμνησθὲν βεράτιον τοῦ Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ. «Ἐν ταῖς συζεύξεσι καὶ διαζεύξεσι καὶ λοιπαῖς μεταξὺ δύο χριστιανῶν ἀναφυομέναις θρησκευτικαῖς διαφοραῖς ἀναμιγνυέσθω μόνον ὁ Πατριάρχης ἢ οἱ ὑπ᾽ αὐτοῦ δι᾽ ὑψηλοῦ μου βερατίου διοριζόμενοι μητροπολῖται, ἀρχιεπίσκοποι, ἐπίσκοποι καὶ ἐπίτροποι αὐτῶν· μηδεὶς δὲ τῶν καδήδων, τῶν ναϊπήδων ἢ καὶ ἄλλοι, παρὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ἐπεμβαινέτω καὶ παρενοχλείτω καὶ ὑποβαλλέτω εἰς πρόστιμον, ὅταν οὗτοι συμβιβάζωσι τοῖς διαφερομένοις καὶ ὅταν πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ πράγματος ἐπιβάλλωσιν ὅρκον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ παιδεύωσι διὰ τοῦ καλουμένου ἀφορισμοῦ». Καὶ αἱ τελευταῖαι διατάξεις τῶν δύο βερατίων εἶναι καθ᾽ ὅλα αἱ αὐταί, ὡς αἱ περὶ γιασακτίδων, περὶ μὴ ἁρπαγῆς τοῦ κονακίου τοῦ μητροπολίτου, περὶ μὴ παρεμποδίσεως εἰς τὸ κρατεῖν τὴν εἰθισμένην ἀρχιερατικὴν ῥάβδον κ. ἄ. Τὰ περὶ ἀρχιερατ. ῥάβδου ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὸ βεράτιον Ἰωακεὶμ τοῦ Γου ὡς καὶ ἄλλαι διατάξεις τῶν δύο εἰρημένων βερατίων. Ἡ κατακλεὶς τῶν δύο βερατίων εἶναι ἡ αὐτή. «Οὕτω γινωσκέτωσαν, καὶ τῷ ἱερῷ τούτῳ πιστευσάτωσαν σημείῳ» (Λεοντίου). Şoyle bileler alâmeti şerife itimad kılalar» (Ἰωσήφ).

Κλείων τὴν παροῦσαν σύντομον συγκριτικὴν μελέτην τονίζω καὶ πάλιν τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅτι οἱ Ὀθωμανοὶ Σουλτᾶνοι καὶ ἐν γένει οἱ Ὀθωμανοὶ τῆς Αὐτοκρατορίας πολὺ δυσκόλως καὶ ἐν ἐλαχίστοις σημείοις ἐδέχοντο παραλλαγὰς τύπου καὶ οὐσίας ἐν ἐγγράφοις ἀφορῶσιν εἰς καθεστῶτα ἀρχαῖα ἅπαξ ὑπ᾽ αὐτῶν ἀναγνωρισθέντα.

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΕΞ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 82)

12. — *Ὑπερηφανία καὶ κενοδοξία.*

Ὑπεμνήσαμεν ἤδη ὅτι ἡ ὀργὴ συνδέεται μετ᾽ ἄλλου πάθους — τῆς ὑπερηφανίας. Θὰ εἴπωμεν τώρα ὅτι σπανίως ὁ θυμὸς ἐμφανίζεται ὡς αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητον πάθος ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ καρδίᾳ. Τὰς περισσοτέρας φορὰς ἐν τῇ ὀργῇ εὑρίσκει τὴν ἔκφρασιν αὐτῆς ἡ μὴ ἱκανοποίησις ἄλλου πάθους ἢ καὶ συνήθων ἐπιθυμιῶν τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἡ ὀργὴ ὀνομάζεται ἀνυπομονησία, ἰσχυρογνωμοσύνη, αἵτινες πάλιν ἐν τῷ ἑαυτῶν μέρει τυγχάνουν ἐκδήλωσις φιλαυτίας, ἐλλείψεως φιλαδελφίας καὶ ἐπιθυμίας αὐτοπαρατηρήσεως καὶ ἀγωνισμοῦ πρὸς ἑαυτόν. Ὅσον ἰσχυρότερον εἶνε πάθος τι ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, τόσον ταχύτερον καὶ σφοδρότερον ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὀργίζεται ἐν περιπτώσει μὴ ἱκανοποιήσεως τοῦ πάθους τούτου. Παρὰ τοῖς κενοδόξοις καὶ φιλαργύροις ἡ ὀργὴ ἐκδηλώνεται ἐν τῷ φθόνῳ, παρὰ τοῖς ἀκολάστοις ἐν τῇ ζηλοτυπίᾳ, παρὰ τοῖς κοιλιοδούλοις ἐν τῇ φιλονεικίᾳ καὶ οὕτω καθ᾽ ἑξῆς. Γενικῶς ἡ ὀργὴ εἶνε ἔνδειξις διαφόρων ἁμαρτωλῶν παθῶν, τὰ πάθη δὲ αὐτὰ εἶνε δυνατὸν νὰ διακρίνῃ τις ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζῃ νὰ ὀργίζηται. Ἐὰν λ.χ. ἄνθρωπός τις ἀρχίζῃ νὰ ὀργίζηται λόγου γινομένου περὶ νηστείας καὶ νηφαλιότητος σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὑπόκειται εἰς τὸ πάθος τῆς πολυφαγίας καὶ τῆς μέθης. Ἐὰν ἐν περιπτώσει ἀπωλείας χρημάτων, ὅτι ὑπόκειται εἰς τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας, ἐὰν λόγου γινομένου περὶ τῶν ἀγώνων τῶν ἁγίων, εἰς τὸ πάθος τῆς ὑπερηφανίας καὶ οὕτω καθ᾽ ἑξῆς. Διὰ τοῦτο ἠρχίσαμεν τὰς πρὸς τοὺς πνευματικοὺς ὑποδείξεις ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ἀγῶνος πρὸς τὴν ὀργὴν **διότι ἡ ὀργὴ εἶνε ἡ ἐπιγραφὴ τῶν ἄλλων παθῶν.** Ἡ ὑποδούλωσις τοῦ ἀνθρώπου εἰς αὐτὰ εὑρίσκει τὴν ἔκφρασιν αὐτῆς ἐν τῇ ὑποδουλώσει αὐτοῦ εἰς τὴν ὀργήν, τὴν ὁποίαν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποκρύψουν καὶ οἱ πονηρότεροι τῶν ἀνθρώπων, οἱ γνωρίζοντες καλῶς νὰ ἀποκρύπτουν τὰ πάθη αὐτῶν καὶ νὰ ἀποσιωποῦν τὰς κακάς των συνηθείας.

Ἴσως εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ φανῇ ὅτι πολὺ μακρὰ εἶνε ἡ ὁμιλία ἡμῶν περὶ τῆς ὀργῆς καὶ τῆς ἁμαρτωλοῦ αὐτῆς ἰδιότητος. Παρέσχομεν ὅμως ἐδῶ μερικὰς ὑποδείξεις περὶ τοῦ ἀγῶνος κατὰ παντὸς πάθους καὶ

διὰ τοῦτο ἴσως ἐπιτύχωμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς περὶ τῶν ἄλλων παθῶν σκέψεις ἡμῶν ἐν συντομίᾳ. Ἐν τούτοις θεωροῦμεν ἐπάναγκες νὰ προλάβωμεν καὶ μίαν τοιαύτην ἔνστασιν ἀπὸ μέρους τῶν πνευματικῶν. Εἶνε δυνατὸν νὰ εἰσχωρήσωμεν διαρκούσης ἔστω καὶ δεκαλέπτου ἐξομολογήσεως εἰς τὰ βάθη τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς; Οἱ ἄνθρωποι ὁμιλοῦν διὰ τὰς ἁμαρτίας των, διὰ τὰς ἁμαρτωλὰς πράξεις των, καὶ ἐγὼ θὰ τοῖς παρέχω ἐξηγήσεις περὶ τῶν παθῶν; — Μάλιστα, πάρεχε τοιαύτας ἐξηγήσεις προηγουμένως εἰς τὰ κηρύγματά σου καὶ τότε κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν καὶ δι' ὀλίγων θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ σὲ κατανοήσουν. Τὰ ἀντικείμενα ταῦτα διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανοῦ, καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἀγραμμάτου, εἶνε πολὺ οἰκεῖα καὶ εὐκατάληπτα. Ἀλλ' ἐννοεῖται κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν, διὰ τὸ περιωρισμένον τῆς διαρκείας αὐτῆς, ὁμίλει τόσον ὅσον δύνασαι, τὰ δὲ λοιπὰ ἄφες διὰ τὰ ἐκκλησιαστικά σου κηρύγματα (βεβαίως ἄνευ προσωπικῶν ὑπαινιγμῶν) καὶ διὰ τὰς ἐπὶ μέρους μετὰ τῶν ἐνοριτῶν σου συνομιλίας. Ἐδῶ δὲ τὸ μέγα σου ἔργον ἔγκειται ἐν τούτῳ, νὰ κατορθώσῃς νὰ στρέψῃς τὸ πνευματικὸν βλέμμα τοῦ ἐνορίτου σου εἰς τὴν ψυχήν του καὶ τὰ ἀσθενήματα αὐτῆς, τ.ἔ. εἰς τὰ ἁμαρτωλὰ πάθη καὶ τὰς διαθέσεις, οὐχὶ δὲ μόνον εἰς τὰ παραπτώματα αὐτοῦ.

Προσάγοντες ἐπιχειρήματα πρὸς καταπολέμησιν τοῦ πάθους τῆς ὀργῆς καὶ τῆς κακίας ἐθίξαμεν καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν στενῶς συνδεδεμένην ὑπερηφανίαν καὶ κενοδοξίαν. Ἐν τούτοις ὁ ἐχθρὸς οὗτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας δὲν θὰ κατανικηθῇ ἐὰν εἰς τὸν ἀγωνιστὴν τοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος προσῆλθε πρὸς τὸν πνευματικὸν πατέρα ἐν μετανοίᾳ, δὲν δοθῇ ὅπλον ἀποτελεσματικὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τούτου. Τὸ ἁμάρτημα τῆς ὑπερηφανίας εἰς τοὺς συγχρόνους ἡμῶν ἐγγραμμάτους καὶ ἡμιμαθεῖς, τελευταίως δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἀγραμμάτοις, ἐμφανίζεται οὐχὶ ὥς τις πτῶσις, οὐχὶ ὥς τι παράπτωμα, ἀλλ' ὡς διαρκής τις αὐτῶν κατάστασις. Ἀκόμη δὲ καὶ ὡς ἁμαρτία δὲν λογίζεται: — τί εἶνε **εὐγενὴς φιλαυτία, αἴσθημα ἰδίας ἀξιοπρεπείας, τιμή**, ἐὰν οὐχὶ ὑπερηφανία; Τὰ αἰσθήματα ταῦτα οἱ ἄνθρωποι ὀνομάζουν **εὐγενῆ ὑπερηφανίαν**, νόμιμον ὑπερηφανίαν, ἀλλ' ἡ ὑπερηφανία εἶναι μόνον μία διαβολική, ὡς ἐξήγησε γέρων ἐρημίτης εἰς κτηματίαν, ὁ ὁποῖος ὀλοφυρόμενος τῷ διηγεῖτο ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἐνυμφεύθη μετὰ κόρης δούλης καὶ τοιουτοτρόπως ἠτίμασε τὴν **εὐγενῆ ὑπερηφάνειαν** τοῦ γένους του. Πολλὰ ἔχω γράψῃ καὶ εἴπῃ ἐναντίον τῆς πνευματικῆς ταύτης ἀποτυφλώσεως, ἡ ὁποία, ἀλλοίμονον, εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὰ ἐγχειρίδια τῆς ἠθικῆς θεολογίας δι' ἀκατανοήτου παραπομπῆς εἰς τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, εἰπόντος: **καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν** ἢ **τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ**· ἀλλ' ὅστις θὰ κοπιάσῃ

νὰ ἀναγνώσῃ τὰ λόγια αὐτὰ θὰ ἴδῃ ὅτι καύχημα ἐδῶ ἐννοεῖται ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ μάλιστα κατὰ τὴν μέλλουσαν ζωήν.

Βεβαίως, ὄχι μόνον οἱ σύγχρονοι ἡμῶν ὑπόκεινται εἰς τὸ πάθος τῆς ὑπερηφανίας: ἐλεύθεροι ἀπὸ αὐτὴν εἶνε μόνον οἱ ἅγιοι, οἱ δὲ μὴ σταυρώσαντες τὰ πάθη αὐτῶν ἀπόγονοι τοῦ 'Αδὰμ φέρουν ἐφ' ἑαυτῶν τὸ βάρος τοῦτο καὶ ὀφείλουν νὰ ἀγωνίζωνται κατ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπ' αὐτοῦ. 'Αλλ' ἡ δυστυχία τῶν συγχρόνων ἡμῶν ἔγκειται ἐν τούτῳ ὅτι δὲν θεωροῦν ὡς ἁμάρτημα ὅ,τι κατηράσθη ὁ Θεός, ὅπως καὶ οἱ ἐθισθέντες εἰς τὴν ζωὴν τὴν ἀκόλαστον δὲν θεωροῦν ὡς ἁμαρτίαν οὔτε τὴν πορνείαν οὔτε τὴν μοιχείαν. Τοὐναντίον, τὸν νέον ὁ ὁποῖος διακρίνεται διὰ τὴν πραότητα καὶ δὲν ἐκδικεῖται τοὺς ὑβριστὰς καὶ αὐτοὶ οἱ γονεῖς οὐχὶ σπανίως καλύπτουν διὰ μομφῶν καὶ χλευασμῶν, ὡς ἄνθρωπον μηδαμινόν, μὴ ὑπερασπιζόμενον τὴν τιμήν του. Πιθανῶς, τοιαύτην περιφρόνησιν θὰ ἐπεδείκνυον οἱ σύγχρονοι ἡμῶν πρὸς τὸν Χριστόν, τοὺς 'Αποστόλους καὶ τοὺς Μάρτυρας, οἱ ὁποῖοι ἀγογγύστως ὑπέμειναν δαρμοὺς καὶ ταπεινώσεις.

῾Ο πνευματικὸς πατὴρ πρέπει τοὐλάχιστον νὰ προσπαθῇ νὰ ἐπιτύχῃ ὅπως ὁ μετανοῶν ὁμολογήσῃ τὴν ἁμαρτωλότητα παντὸς ὑπερηφάνου αἰσθήματος καὶ παντὸς ἐμπνεομένου ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τούτου λόγου ἢ πράξεως. ῾Η ὑπερηφανία ἔχει δύο ὄψεις: τὴν κενοδοξίαν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἢ πνευματικὴν ὑπερηφανίαν. Τὸ πρῶτον πάθος τρέχει κατόπιν τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπαίνου καὶ τῆς προσωπικότητος, τὸ δὲ δεύτερον, περισσότερον λεπτὸν καὶ περισσότερον ἐπικίνδυνον, εἶνε τόσον πεπεισμένον περὶ τῆς ἰδίας ἀξίας, ὥστε οὔτε κἂν ἐπιζητεῖ τὸν ἀνθρώπινον ἔπαινον, ἱκανοποιούμενον μόνον εἰς τὴν γλυκεῖαν παρατήρησιν τῶν δῆθεν προσόντων αὐτοῦ. Τοιοῦτος ὁ τύπος τοῦ βυρωνισμοῦ καὶ οἱ φιλούμενοι ὑπὸ τῶν εὐρωπαίων συγγραφέων Μεφιστοφελῆς καὶ δαίμονες.

῾Η κενοδοξία εἶνε περισσότερον γελοῖον τ.ἔ. περιγελώμενον ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων αἴσθημα καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς εἶνε εὐκολωτέρα ἂν ὄχι ἡ καταπολέμησις αὐτοῦ, ἀλλὰ πάντως ἡ κατανόησις τοῦ ἐπονειδίστου αὐτοῦ καὶ ὁ πρὸς αὐτὸ ἀγών. 'Αλλὰ πῶς; Πρέπει εἰς τὸν μετανοοῦντα νὰ ὑποδειχθῶσιν οἱ λόγοι τοῦ 'Ιησοῦ, τοὺς ὁποίους εἶπε κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ ῎Ορους ὁμιλίαν, ἀναπτύσσων ὁπόσον οὐχὶ εὐάρεστοι εἰς τὸν Θεὸν εἶνε οἱ ἀγῶνες τοῦ κενοδόξου ἀνθρώπου, ὡς καὶ οἱ κατὰ τῶν Φαρισαίων ταλανισμοί (Ματθ. κεφ. ΚΓ'.)

Τοιουτοτρόπως πρέπει νὰ νουθετῶνται ἄνθρωποι ἐλαφρόνοες, μὴ παρατηροῦντες τὴν ἁμαρτωλότητα τῶν ὁρμῶν αὐτῶν. 'Ιδιαιτέρως δὲ πρέπει ὄχι μόνον οἱ πνευματικοὶ ἀλλὰ καὶ πάντες ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ νὰ μὴ προκαλῶμεν κενοδόξους ὁρμὰς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Δὲν δυνάμεθα παρὰ ταῦτα

νὰ μὴ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν πλουσίων ἐκείνων προσφορῶν διὰ τῶν ὁποίων ἀνεγείρονται ναοί, σχολεῖα, ἄσυλα καὶ νοσοκομεῖα εἶνε ἀποτέλεσμα ὁρμῶν κενοδόξων, διεγερθεισῶν παρ' ἀνθρώποις πλουσίοις ὑπὸ κληρικῶν, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ ἀρχιερέων.

Ἀσυγκρίτως περισσοτέρας συμπαθείας ἀξία εἶνε ἡ κενοδοξία ἡ ταπεινουμένη, ἡ ἀγωνιζομένη ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ χριστιανοῦ μετὰ τῆς ταπεινοφροσύνης. Οὐχὶ σπανίως κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν θά σοι εἴπουν ἄνθρωποι εὐσεβεῖς καὶ ταπεινοὶ τὴν καρδίαν ὅτι τοὺς καταδιώκουν κενόδοξοι σκέψεις ὁσάκις προσφέρουν τι ἢ περιποιοῦνται ἀσθενεῖς ἢ ὑπηρετοῦν ἐν τῷ ναῷ ἢ ἐν τῇ σχολῇ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Οὐχὶ σπανίως καλοὶ μοναχοὶ παρατηροῦντες ἐν ἑαυτοῖς παρομοίας ὁρμὰς ζητοῦν παρὰ τοῦ γέροντός των ἢ τοῦ πνευματικοῦ ἄδειαν ὅπως παραιτήσουν τὴν ἐν τῷ κλήρῳ ἢ τῷ θυσιαστηρίῳ διακονίαν των, οἱ δὲ λαϊκοὶ τὴν κοινωφελῆ καὶ εὐεργετικήν των δρᾶσιν.

Καὶ βεβαίως τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ κυριωτέρα ἀφορμὴ διὰ τοὺς περισσοτέρους ἐκ τῶν ἀναχωρητῶν ὅπως ἀπαρνηθοῦν τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα καὶ ἀπομακρυνθοῦν τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἀπέβησαν διάσημοι μεταξὺ αὐτῶν, διὰ τὴν αὐτὴν δὲ αἰτίαν καὶ κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν μερικοὶ σοφοὶ ἀρχιμανδρῖται ἀρνοῦνται τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα καὶ μοναχοὶ τὸ ἱερατικόν. Τί δὲ πρέπει νὰ λέγῃ ὁ πνευματικὸς ὅταν ὁ χριστιανὸς φανερώνει εἰς αὐτὸν παρομοίαν ὁρμήν ; Ὅ,τι ἀπήντων ἐπὶ τοῦ προκειμένου οἱ περίφημοι γέροντες τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ὄπτιν Μακάριος καὶ Ἀμβρόσιος. — Δὲν πρέπει νὰ ἀρνῆσαι τὴν ὑπὸ τῶν θείων νόμων ἐπιδοκιμαζομένην καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ὑπακοήν, εἰς τὴν ὁποίαν σὲ καλοῦν οἱ γεροντώτεροι καὶ τὸ ἴδιον δῶρον τὸ δοθέν σοι παρὰ Θεοῦ. Ποίει τὸ ὠφέλιμον, καὶ διὰ τὰς κενοδόξους σκέψεις τὰς εἰσερχομένας εἰς τὴν ψυχήν σου ταπείνωνε σεαυτὸν ἢ βάδιζε κατ' αὐτῶν, πλὴν οὐχὶ διὰ τῆς ἀποκλίσεως ἐκ τοῦ ἔργου, καὶ τότε ἀκόμη. ὅτε τὸ ἔργον ζητεῖ τοῦτο, ἡ δὲ σκέψις τὸ ἀντίθετον, τοῦθ' ὅπερ θέλει συμβῇ γρήγορα καὶ θὰ ἐπαναλαμβάνηται συχνάκις. Ὄχι μόνον ὁ Κύριος, ἀλλὰ καὶ οἱ σοφοὶ παρατηρηταὶ τῆς ζωῆς πάντοτε βλέπουν τίς ἐργάζεται διὰ τὸ ἔργον καὶ τίς ἐκ κενοδοξίας : ποῖος διδάσκαλος εἶνε εὐμενὴς πρὸς τοὺς μαθητάς, προσπαθεῖ νὰ παρακινήσῃ αὐτοὺς πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ ποῖος πρὸς ἀπόκτησιν δόξης, ἢ ὅπως λέγουν, λαϊκότητος. Ποῖος συγγραφεὺς γραφει διὰ τὸν θρίαμβον τῆς ἀληθείας καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγαθοῦ παρὰ τῷ λαῷ καὶ ποῖος διὰ νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸ πλῆθος, διὰ τὴν ἰδικήν του ματαίαν δόξαν ἢ καὶ ***αἰσχροῦ κέρδους χάριν*** (Τιτ. Α, 11). Τοιουτοτρόπως μάνθανε τοὺς ἀνθρώπους κατόπιν παντὸς ἀγῶνος ἢ ἔργου ὀφειλετικοῦ νὰ ἐλέγχωσι τὴν συνείδησίν των, π.χ., κατὰ τὴν προσευχήν, μήπως εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἔλαβε μέρος

ὁρμή τις κενοδοξίας, καὶ εἰς τίνα βαθμόν· ἀκολούθως νὰ μετανοῶσι διὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ νὰ μὴ ἐγκαταλίπωσι τὸ ἔργον. Τοιουτοτρόπως ἐνεργῶν ὁ χριστιανὸς ταχέως θὰ ἴδῃ ὅτι συχνάκις συμβαίνει εἰς αὐτὸν νὰ ἐκλέγῃ μεταξὺ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἔργου (καὶ τοῦ καθήκοντος) καὶ τῆς ἀπαιτήσεως τῆς κενοδοξίας, καὶ νὰ ἐκλέγῃ διαρκῶς τὴν πρώτην, διαρκῶς δὲ νὰ ἀποπνίγῃ τὴν δευτέραν. Ἐκτὸς τούτου ἐνισχυόμενος εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ ἀγαθοῦ ὁ χριστιανὸς ἐλευθερώνεται σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ τῆς φιλαυτίας, ἑπομένως δὲ καὶ ἀπὸ πάσης κενοδοξίας. Τὶ νὰ λέγῃς εἰς τοὺς ὑπερηφάνους ἐν τῇ στενῇ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως; Αὐτοὶ τόσον ὑψηλὰ σκέπτονται περὶ ἑαυτῶν, ὥστε οὔτε ζητοῦν τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων. Κατὰ τὶ σὺ διαφέρεις; Κατὰ τὸ πνεῦμα, τὴν ὡραιότητα, τὴν εὐγενῆ καταγωγήν; Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε ἰδικά σου, ἀλλά σοι ἐδόθησαν παρὰ τοῦ Δημιουργοῦ, καὶ ὅλα αὐτὰ ὁ Δημιουργὸς δύναται νὰ τὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ σοῦ, ὅπως τὰ ἀφήρεσεν ἀπὸ πολλοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν παροῦσαν ἐπανάστασιν. Πλὴν φοβερώτερον εἶνε τοῦτο, ὅτι δύναται νὰ ἀφαιρέσῃ καὶ τὸν νοῦν. Ἐνθυμοῦ τὴν τιμωρίαν τοῦ Ναβουχοδονόσορος καὶ ταπείνωσον σεαυτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐφόσον ἀκόμη δὲν σὲ κατέλαβεν ἡ τύχη τοῦ Ναπολέοντος ἢ τοῦ Γουλιέλμου. Καὶ πᾶς χριστιανός, ὑπερέχων κατά τι τῶν ἄλλων, ἂς παρακολουθῇ ἑαυτὸν καὶ ἂς ἀγωνίζεται κατὰ παντὸς αὐτοεπαίνου, ἐνθυμούμενος τὰς ἁμαρτίας καὶ τὰ πάθη του καὶ τὴν ταπεινόφρονα διάθεσιν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ. Ἐκ τῆς ***Πνευματικῆς Κλίμακος*** (ἢ ἄλλου πατερικοῦ βιβλίου) εἶνε ὠφέλιμον νὰ ἀναφέρωμεν τὴν ἀκόλουθον διήγησιν. Εἶδον, διηγεῖται γέρων τις, μέσα εἰς μοναστήριον νεαρὸν ἀκόμη συνάδελφον, γνωστὸν διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὸ ἤρεμον τοῦ χαρακτῆρος του. Ἐνώπιόν μου τὸν ἐπείραζον, ἀκόμη δὲ καὶ τὸν ἐξύβριζον, καὶ ἐκεῖνος μὲ γαλήνην ψυχῆς ἐσιώπα, χωρὶς κἂν νὰ μεταβάλλῃ τὸ πρόσωπόν του. ***Ἀδελφέ, ποῖος καὶ πῶς σὲ ἐδίδαξε τὴν τοιαύτην ἀταραξίαν;*** τὸν ἠρώτησα μὲ ταπείνωσιν. — ***Μάλιστα, ἀλλὰ μήπως εἶνε αὐτοὶ ἐδῶ ἄξιοι τοῦ θυμοῦ μου***, ἀπήντησεν, ***αὐτοὶ δὲν εἶνε ἄνθρωποι, ἀλλὰ εὔμορφοι κύνες· δὲν ἀξίζει δι' αὐτοὺς νὰ θυμώνω.*** Τότε ἡ χαρά μου, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρων, μετεβλήθη εἰς βαθεῖαν λύπην δι' αὐτὸν τὸν ἀπολεσθέντα ἀδελφὸν καὶ ἀπεμακρύνθην ἀπ' αὐτοῦ μετὰ τρόμου προσευχόμενος ὑπὲρ ἐκείνου καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ.

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ ὑπὸ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

(Συνεχίζεται)

ΠΡΩΤΟΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΩΡΑΪΤΑΚΗ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΩΔΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΦΑΝΑΡΙΩι ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 85 τοῦ ἔτους 1938).

8) ***Πέτρου Ἀντιοχείας*** πρὸς τὸν Βενετίας. Ἀρχ: Οὐδαμοῦ γέγραπται... (φ. 134).

9) «Τὸ τακτικὸν τῆς ἐνορίας τῶν Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ παρὰ τῆς Ε′ ἁγίας Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει ͵ςφμβ′ ἢ ἕξ χιλιάδες σαρανταδύω 6042 (534)». Ἀρχ: Τὰ Ἱεροσόλυμα ἐτιμήθη Πατριαρχεῖον..(φ.135).

10) Τάξις ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας Ἀρχιερέως καὶ Πατριάρχου (φ. 141 β).

11) Μεγαλυνάρια τοῦ Πάσχα (φ. 152 β).

12) Τάξις τῶν ὑποκειμένων Μητροπόλεων τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ (φ.154)

13) Τάξις ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας ἀρχιερέως (φ. 218 β).

14) Περὶ παραιτήσεως ἐπισκόπου (φ. 230 β).

15) Ἐκ τῶν ἀποκρίσεων ***Ἰωάννου Ἐπισκόπου Κίτρους*** πρὸς τὸν Δυρραχίου τὸν Καβάσιλαν (φ.234 β).

16) Θεσσαλονίκης ***Νείλου τοῦ Καβάσιλα*** ἀντιλογία εἰς τὸν ιβ′. κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου Θ. τοῦ Βαλσαμῶνος (φ. 240 β).

17) Ἑρμηνεῖαι διαφόρων κανόνων τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων (φ. 244).

18) Ἐρωτήσεις ***Μάρκου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας*** καὶ ἀπαντήσεις Πατριάρχου Ἀντιοχείας Θοδώρου τοῦ Βαλσαμῶνος γραφεῖσαι ἐν Ἱεροσολύμοις παρὰ Γερμανοῦ ἱερομονάχου ἐν ἔτει 1667 (φ.287).

19) ***Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως*** κανὼν περὶ ἐπισκόπου μοιχεύσαντος (φ. 370).

Ἀριθ. 523.

Θηκαρᾶ Μοναχοῦ εὐχολόγιον τοῖς βουλομένοις κατ᾿ ἰδίαν ἀσκῆσαι.

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΣΤ′. ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 269, μ. 0,202 πλ. 0,145, ὧν τὰ φ. 2,3, 221 καὶ 223 ἄγραφα. Ἐν ἀρχῇ τοῦ τεύχους

φαίνεται ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἕτερα φύλλα μὴ ὑπάρχοντα νῦν. Παρουσιάζει δὲ τὸ ὅλον τεῦχος τριῶν εἰδῶν γραφὰς ὧν ἡ ἀπὸ φ. 5-171 καλλιτεχνικωτάτη·

Περιεχόμενα:

1) Ἀκολουθία τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου, τῶν ὡρῶν α'. γ'. ς'. θ'. καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ (φ. 5-197 β).

2) Εὐχαὶ συλλεγεῖσαι ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, ὧν αἱ πλεῖσται ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ: « τοῖς βουλομένοις πολεμῆσαι τὴν ἑαυτῶν πρὸς τὰ πάθη καὶ τὰς δονὰς ἐγκειμένων προαίρεσιν». Αἱ εὐχαὶ αὗται διαιροῦνται εἰς διάφορα ἄρθρα καθημερινά, ἐπιλεγόμενα πένθη (φ. 197 β).

3) Κεφάλαια ν', περὶ διαφορῶν τῶν θείων ὕμνων. Ἀρχ: Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐμπόρων ἔστιν ἰδεῖν... (φ. 225).

4) «Ὡρολόγιον σὺν Θεῷ τῶν θείων ὕμνων καὶ εὐχαὶ μετὰ τῶν τροπαρίων εἰς τὸ ψαλτήριον· εἰσὶ δὲ ποίημα Θηκαρᾶ μοναχοῦ. Προοίμιον Θηκαρᾶ τοῦ περὶ πίστεως λόγου». Ἀρχ: Τὸν ἀσχολούμενον περὶ τῆς καθαρᾶς, καὶ πρωτοπαρόχου προσευχῆς...» (φ. 245 β.)

Ἀριθ. 524.

Εἰς τὰ ὕστερα ἀναλυτικὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων Ἀριστοτέλους.

Τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 181, ὧν πολλὰ ἄγραφα, μ. 0,21 πλ. 0,16, ἐκδοθὲν ἐν ἔτει σωτηρίῳ ‚αχξγ' (1663). ***Περιεχόμενα***:

1. Διαίρεσις τῶν λέξεων. Ἀρχ: Κατὰ τρεῖς τρόπους δύνανται διαιρεθῆναι... (φ. 1).

2) Προοίμιον εἰς τὰς πέντε φωνὰς τοῦ Πορφυρίου. Κολωβ. Ἀρχ: Τὴν εἰς τὰς πέντε τοῦ Πορφυρίου ... (φ. 7).

3) « Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κ.κ. ***Θεοδοσίου τοῦ Κορυδαλλέως***, πρώην Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης, ἔκθεσις συνοπτικὴ τῆς ὅλης συλλογιστικῆς πραγματείας» Ἀρχ. Ὅσα ἕνεκά του κινεῖται... (φ. 16).

Σημ. Ἐπὶ τῆς κάτω ὤας τοῦ αὐτοῦ φύλλου εὕρηται ἡ σημείωσις: « Εἰς χρῆσιν Καισαρίου Κόντε τοῦ Πελοποννησίου ».

4) Τοῦ αὐτοῦ λογιωτάτου ***Κορυδαλλέως*** εἰς τὴν κατ' Ἀριστοτέλην λογικὴν σχολαστικαὶ ὑποσημειώσεις. Ἀρχ: Συγγραμμάτων ἐμβατεύειν μέλλουσι... (φ. 36).

« Ἐξεδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ ‚αχξβ' ἔτος σωτήριον ἀνθεστηριῶνος ἐνάτῃ μεσοῦντος».

5) Τοῦ αὐτοῦ συνοπτικαὶ ἀποσημειώσεις εἰς τὸ περὶ ἑρμηνείας τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀρχ: Ἐπὶ πάσης διδασκαλίας καὶ τέχνης... (φ. 102).

Ἐξεδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ « ‚αχξγ' γαμηλιῶνος ε' φθίνοντος Ἰνδ. Α' » ...

6) Τοῦ αὐτοῦ σύντομοι σχολαστικαὶ ἑρμηνεῖαι εἰς τὰ τοῦ Ἀριστοτέλους πρότερα ἀναλυτικά. Ἄρχ: Φωναὶ μὲν ἡ πᾶσα τῆς λογικῆς. (φ.128). Ἐξεδόθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ͵αχξγ΄.

7) Τοῦ αὐτοῦ Κορυδαλλέως εἰς τὰ ὕστερα Ἀριστοτέλους ἀναλυτικά. Ἄρχ: Τὸ ἀναγκαιότατον εἰς θήραν τῆς ἀληθείας... (φ. 162).

Ἐν τῇ ἄνω ὤᾳ τοῦ 1 φ. εὕρηται ἡ ἰδιόχειρος σημείωσις: «Περιῆλθε τῷ Παναγίῳ Τάφῳ διὰ Χρυσάνθου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ ὁ ἀφαιρέσας ἐκ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ ἔστω ἐπικατάρατος.

Ἀριθ. 525.

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΖ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 53, μ. 0,21 πλ. 0,155, οὗ τὸ περιεχόμενον ἀδήλου τινὸς **Εἰσαγωγὴ** εἰς τὰς κοσμογραφικὰς ἐπιστήμας. Ἄρχ: Κοσμογραφία ἐστὶν ἐπιστήμη...

Ἀριθ. 526.

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΣΤ΄ καὶ ΙΖ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 52, μ. 0,21, πλ. 0,15.

1. Μονῳδία ἐπὶ τῇ κοιμήσει τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν Μάρκου ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου. Ἄρχ: Φεῦ νῦν ὦ παρόντες ὑμῖν... (φ. 1).

2. Τοῦ ἁγιωτάτου Πατρὸς ἡμῶν ***Μάρκου Ἀρχιεπισκόπου Ἐφέσου*** τοῦ νέου θεολόγου, συλλογιστικὰ κεφάλαια 56 πρὸς Λατίνους. Ἄρχ: Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκπορεύεται... (φ. 2).

3. Ἀδήλου (ἴσως Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου) «Περὶ τρόπων καὶ σχημάτων γραμματικῶν καὶ ρητορικῶν σύνταγμα» (φ 27).

Ἀριθ. 527.

Τεῦχος χάρτινον ἐκ φύλλων 64, μ. 0,208 πλ. 0,143, γραφὲν ὑπὸ Χρυσάνθου ἀρχιδιακόνου τοῦ Νοταρᾶ (τοῦ κατόπιν Ἱεροσολύμων) ἐν Μπουκουρεστίῳ κατὰ τὸ ͵αχπζ΄ (1687) ἔτος τὸ σωτήριον, μηνὶ Μαρτίῳ Περιέχεται δὲ ἐν τῷ τεύχει τούτῳ «διασάφησις εἰς τὰς παροιμίας», ὧν προτάσσεται παραίνεσις τοῦ συγγραφέως «τοῖς τιμιωτάτοις καὶ εὐγενεστάτοις καὶ λογίοις κυρίοις, κὺρ Στεφάνῳ, κὺρ Ραδουκάνῳ τοῖς αὐταδέλφοις καὶ κὺρ Θωμᾷ τῷ αὐτῶν ἀγαπητῷ προς θεῖον ἀδελφῷ τοῖς καντακουζηνοῖς...» Ἄρχ: Ἀνίσως καὶ θαυμάζονται ἐκεῖνοι οἱ σοφοί... (φ. 3).

Ἀριθ. 528.

Λεξικὸν ἁπλοελληνικόν.

Τεῦχος χάρτινον τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος ἐκ φύλλων 113, μ. 0,205

πλ. 0,142. Ἔνδον τῆς πρώτης πινακίδος ὑπάρχει ἡ σημείωσις «καὶ τόδε ἐκ τῶν τοῦ Ἰωάσαφ ἱεροδιακόνου».

Ἀριθ. 529.

Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως λόγοι 16.

Τεῦχος τῆς ΙΔ' ἑκατονταετηρίδος, ἐκ φύλλων 195 διὰ σελίδων ἠριθμημένων, μ. 0,195 πλ. 0,14, ὧν αἱ 13, 14, 19-22, 36-40, 163-170 ἄγραφοι.

Τὸ κείμενον μονόστηλον καὶ διὰ λεπτῆς γραφῆς γεγραμμένον περιλαμβάνει γραμμὰς 20 (0,145 X 0,98).

Ἐν σ. 382 γέγραπται ὑπὸ νεωτέρας χειρὸς «τὸ παρὸν Βιβλίον ὑπάρχει ἐμοῦ Πεξάσκου υἱοῦ δὲ Πέξου Βοϊβόδα σκουλαρίου καὶ τῶν φίλων», ἐν ἀρχῇ δὲ καὶ τῷ τέλει (σ. 9 καὶ 390) ἡ μεγάλη Πατριαρχικὴ σφραγὶς τοῦ Ἱεροσολύμων Νικοδήμου.

Τῶν ὁμιλιῶν ἀπὸ σ. 1-89 προτάσσονται ἐκκλησιαστικοί τινες κανόνες τοῦ Μ. Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν γνωστῶν ἐπιστολῶν τῷ Πάπᾳ Ρώμης Νικολάῳ (περὶ ὧν βλέπε καὶ ἔκδοσιν Ι. Βαλέττα ἐν Λονδίνῳ 1864), ἕπονται δέ·

1. ***Δημητρίου ἀρχιεπισκόπου Βουλγαρίας*** τοῦ Χωματιανοῦ ἑρμηνεία εἰς τὸ ψαλμικὸν ρητὸν «ἄνθρωπος ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ». Ἀρχ: Αἱ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ρήσεις.. (σ. 369).

2. Ὁμιλία εἰς τὴν γέννησιν τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου. Ἀρχ: Πάλιν ἡμῖν τῆς Θεοτόκου πανήγυρις.. (σ. 385).

Ἡ στάχωσις κοινή.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις

περὶ τῶν ἐν Ἰνδίαις καὶ τῇ Ἄπω Ἀνατολῇ Ὀρθοδόξων Παροικιῶν.

† *Βενιαμὶν ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

Ἴδιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς προνοίας ἐστὶ τοῖς προσήκουσιν ἀντιληπτικοῖς τρόποις τὰ εἰς οἰκοδομὴν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος κατεργά-

ζεσθαι, ἐπὶ τὸ σκοπιμώτερόν τε ἀεὶ καὶ λυσιτελέστερον τὰ κατ' αὐτὸ οἰκονομεῖν καὶ διατάττεσθαι.

Ἔνθεν τοι σκέψεως ἄρτι γενομένης ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰνδιῶν καὶ τῇ Ἄπω ἐν γένει Ἀνατολῇ Ὀρθοδόξων Παροικιῶν, τῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον νῦν, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων ἔξω τῶν καθωρισμένων ὁρίων τῶν Ἁγιωτάτων Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐν Εὐρώπῃ τε καὶ Ἀμερικῇ καὶ εἴ που ἀλλαχοῦ εὑρισκομένων Παροικιῶν, τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου τελουσῶν ἐποπτείαν καὶ διακυβέρνησιν, πῶς ἂν ἀνυσιμωτέραν τε καὶ τακτικωτέραν τὴν τῆς διοικήσεως ὀργάνωσιν καὶ διεξαγωγὴν ἔχοιεν, ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἔγνωμεν, συνοδικῶς διασκεψάμενοι, ὑπαγαγεῖν ταύτας τῇ κανονικῇ ἐκκλησιαστικῇ δικαιοδοσίᾳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αὐστραλίας, ἵνα καὶ ἀρχιερατικῆς οὕτω ἐπισκέψεως καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἀμεσωτέρας παραμυθίας καὶ ἐνισχύσεως καὶ στηρίξεως ἀπολαύωσιν.

Ἐφ' ᾧ εἰς δήλωσιν καὶ βεβαίωσιν καὶ μόνιμον παράστασιν τῶν οὕτω ἐκκλησιαστικῶς ὁρισθέντων ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα Πατριαρχικὴ ἡμῶν καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις καταστρωθεῖσα ἐν τῷδε τῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ ἀπαραλλάκτῳ ἀποσταλεῖσα καὶ τῷ Ἱερωτάτῳ Μητροπολίτῃ Αὐστραλίας κυρίῳ Τιμοθέῳ, πρὸς κατάθεσιν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αὐστραλίας.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αϡλη', κατὰ μῆνα Μάϊον (κδ'), Ἐπινεμήσεως Στ'.

† ***Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βενιαμὶν ἀποφαίνεται.***

† Ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***
† Ὁ Προύσης ***Πολύκαρπος***
† Ὁ Σάρδεων καὶ Πισιδίας ***Γερμανὸς***
† Ὁ Θεοδωρουπόλεως ***Λεόντιος***
† Ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος***
† Ὁ Δέρκων ***Ἰωακεὶμ***
† Ὁ Πριγκηπονήσων ***Θωμᾶς***
† Ὁ Ἡλιουπόλεως ***Γεννάδιος***
† Ὁ Χριστουπόλως ***Μελέτιος***

Σημ.— Τὸ περιεχόμενον τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς ταύτης Πράξεως ἀνεκοινώθη διὰ σεπτῶν Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τοῖς Μακαριωτάτοις Πατριάρχαις Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, ὡσαύτως δὲ καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Ἡ Ἀ. Θ. Παναγιότης εἰς Χάλκην.

Τῇ 17ῃ τοῦ μηνὸς ἡ Α. Θ. Παναγιότης, διαπεραιωθεῖσα δι' ἰδιαιτέρας ἀτμακάτου εἰς Χάλκην, ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς ἁγίας Τριάδος, ἔνθα ἡ Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολή, πρὸς ἐφησύχασιν κατὰ τὸ θέρος ἐν τοῖς ἐκεῖ ἰδιαιτέροις Πατριαρχικοῖς διαμερίσμασι.

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι.

— Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ: τὴν ἑορτὴν τῆς Θείας Ἀναλήψεως καὶ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ἀναγνοῦσα ἅμα κατὰ τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὰς εὐχὰς τῆς γονυκλισίας, συγχοροστατοῦντας δὲ κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην ἔχουσα τοὺς σεβ. Μητροπολίτας: Προύσης κ. Πολύκαρπον, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιον, Χριστουπόλεως κ. Μελέτιον καὶ Λαοδικείας κ. Δωρόθεον.

— Εὐλαβεῖ δὲ παρακλήσει τῶν οἰκείων Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν μεταβᾶσα ἐχοροστάτησε τὴν μὲν Κυριακὴν τῶν ἁγίων Πατέρων (5 μ.) ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς τῆς Κοινότητος Χάσκιοϊ, τὴν δὲ Δευτέραν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ πανηγυρίζοντι ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος τῆς Κοινότητος Σταυροδρομίου, γενομένη δεκτὴ καὶ προπεμφθεῖσα μετὰ πολλῶν τιμῶν καὶ ἐνδείξεων βαθυτάτου σεβασμοῦ. Κατὰ τὰς εἰρημένας δύο ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ χοροστασίας τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξαν οἱ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης Καλλίνικος καὶ Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μελίτων. Ἐν τῷ πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ὡς ἄνω χοροστασιῶν τῆς Α. Θ Παναγιότητος, ὡς καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς τοῦ μηνός, μετὰ τὴν μετάβασιν Αὐτῆς εἰς Χάλκην, ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν τάξιν ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Τῷ Σαββάτῳ τῶν ψυχῶν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐλειτουργήθη ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ, ἀναγνοῦσα ἐν τέλει τρισάγιον ἐπὶ προτεθειμένου δίσκου κολλύβων.

Ὀνομαστήρια

Τὸν ἑορτάσαντα τὴν ἑορτὴν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ σεβ. Μητροπολίτην Λαοδικείας κ. Δωροθέον (5 μ.) ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέφθη καὶ συνεχάρη αὐτοπροσώπως. Τὸν ἐν Ἀντιγόνῃ διαθερίζοντα σεβ. Μητροπολίτην Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιον ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ (18 μ.) ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐχήθη τηλεγραφικῶς, διὰ γραμμάτων δὲ τοὺς σεβ. Μητροπολίτας: Καστορίας κ. Νικηφόρον (2 μ.), Ρόδου κ. Ἀπόστολον (30) καὶ Λέρου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Ἀπόστολον.

Πατριαρχικαὶ εὐχαί.

Κατὰ τὴν γενομένην τῇ 8ῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἀμερικανικῇ Ροβερτείῳ Σχολῇ τελετῇ τῆς ἐπιδόσεως τῶν διπλωμάτων εἰς τοὺς ἐφετεινοὺς ἀποφοίτους τῆς Σχολῆς, ἑορταζούσης συγχρόνως καὶ τὴν συμπλήρωσιν 75ετίας ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτῆς, εὐγενεῖ προσκλήσει τῆς Διευθύνσεως καὶ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητι, παρέστη ἀπὸ μέρους Αὐτῆς, διαβιβάζων τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ

εὐλογίας, ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Εὐθ. Μαυρίδου.

Ἐπισκέψεις.

Παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐγένοντο δεκτοί:

— Τῇ 3ῃ τοῦ μηνὸς ὅμιλος μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου Παλαιοῦ Φαλήρου ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν αὐτῶν.

— Τῇ 12ῃ ὁ ἐκ τῶν ἐνταῦθα ἐγκρίτων ὁμογενῶν κ. Νικόλαος Ἠλιάσκος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνοδικαὶ συνεδρίαι.

Τῶν κατόπιν τῆς εἰς Χάλκην ἀναχωρήσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος γενομένων συνεδριῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου προήδρευσε, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ Αὐτῆς, ὁ α΄ τῇ τάξει τῶν Συνοδικῶν σεβ. Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μάξιμος.

Ἡ ἐν Οὐγγαρίᾳ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία

Θεωρηθέντος σκοπίμου ὅπως ἡ Ἐκκλησία ΚΠόλεως προέλθῃ καὶ αὖθις (ὅρα *Ὀρθοδοξίαν*, ἔτους 1936, σελ. 189) εἰς προσωπικὴν διὰ Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἀνεχώρησαν ἐντεῦθεν ἐπὶ τῷ ὡς ἄνω σκοπῷ, τὴν 3ην λήγοντος μηνός, οἱ σεβ. Μητροπολῖται Σάρδεων κ. Γερμανὸς καὶ Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιος. Ἀφιχθέντες τὴν μεθεπομένην, 5ην τοῦ μηνός, εἰς Βελιγράδιον ἐγένοντο δεκτοὶ ἐν τῷ σιδηροδρ. σταθμῷ ὑπὸ ἀνωτέρων κληρικῶν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου κ. Γαβριήλ. Ἡ Πατριαρχικὴ Ἀποστολὴ ἐφιλοξενήθη καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν τῇ Γιουγοσλαυικῇ πρωτευούσῃ διαμονῆς αὐτῆς ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος, διεκπεραιώσασα δὲ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῇ ἐκκλ/ικὴν ἐντολὴν ἐπέστρεψεν ἐνταῦθα τὴν 14ην τοῦ μηνός.

Ἅγιον Ὄρος.

Παρεσχέθη ἄδεια πρὸς μετάβασιν εἰς ἅγιον Ὄρος τοῖς σεβ. Μητροπολίταις Κασσανδρείας κ. Εἰρηναίῳ, Κίτρους κ. Κωσταντίνῳ καὶ τοῖς ἐλλ. κ. κ. Ἐμμανουὴλ Παντελάκῃ καὶ Προδρόμῳ Ἀναστασιάδῃ.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς.

Τὴν 5ην Ἰουνίου ἡμέραν Κυριακήν, ἐτελέσθη ἡ Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Βοστώνης κ. Ἀθηναγόρου Καβάδα, Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς, ἐν τῷ ἐν Βοστώνῃ Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν μέσῳ πλήθους ὁμογενοῦς καὶ ξένου ἐκκλησιάσματος. Τὴν χειροτονίαν ἐτέλεσεν ὁ σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἀθηναγόρας συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν θεοφιλ. βοηθῶν Ἐπισκόπων Ἁγίου Φραγκίσκου κ. Καλλίστου καὶ Εὐκαρπίας κ. Μπογδὰν καὶ πολλῶν ἱερέων καὶ διακόνων.

Ἡ *Ὀρθοδοξία* εὔχεται τῇ Α. Θεοφιλίᾳ πλήρη παρὰ Κυρίου ἱκάνωσιν ἐν τῷ Ἐπισκοπικῷ αὐτῆς ὑπουργήματι.

ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Ἐπίσκοπος τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ Παλαιοκαθολικῶν κ. Dr Adolf Küry ἀνήγγειλε διὰ γράμματος αὐτοῦ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὴν περὶ τὰ τέλη τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Αὐγούστου ὁρισθεῖσαν σύγκλησιν ἐν Ἑλβετίᾳ τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου τῶν τῇ Ἑνώσει τῆς Οὐτρέχτης ὑπαγομένων Παλαιο-

καθολικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐκφράσας ἅμα τὴν παράκλησιν ὅπως προφρόνως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀποστείλῃ ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἐν τῷ ὡς ἄνω Συνεδρίῳ.

Ὁρισθέντος συνοδικῶς ἵνα ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παραστῇ ἐν τῷ διαληφθέντι Συνεδρίῳ ὁ σεβ. Μητροπολίτης Θυατείρων κ. Γερμανός, ἀνεκοινώθη τοῦτο διὰ σεπτῶν Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τῷ σεβ Ἐπισκόπῳ τῶν ἐν Ἑλβετίᾳ Παλαιοκαθολικῶν καὶ τῷ σεβ. Μητροπολίτῃ Θυατείρων

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

« *Χριστιανικὰ Γράμματα* »

Ἀπὸ τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον κατὰ τριμηνίαν ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ ἐκ τοῦ ἀπὸ 28ετίας ἀνελλιπῶς ἐκδιδομένου ὁμωνύμου δημογραφικοῦ ὀργάνου τοῦ Συλλόγου τῶν ***Τριῶν Ἱεραρχῶν*** κ. Παν. Ἀθ. Βαρυμποπιώτου περιοδικὸν θρησκευτικοεπιστημονικὸν καὶ κοινωνικόν. Τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τούτου προὐκάλεσεν, ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ περιοδικοῦ ἀναφέρεται, ἡ ὁλονὲν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αὐξανομένη ἐπιρροὴ ξένων θεωριῶν ἀντιχριστιανικῶν καὶ ἀντικοινωνικῶν καὶ ἡ ἐνδεικνυμένη ἀντίκρουσις αὐτῶν. Ἐν τῷ ἐκδοθέντι α΄ τεύχει (Ἰανουάριος-Μάρτιος) δημοσιεύονται τέσσαρες διαλέξεις τοῦ σοφοῦ Προκαθημένου τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου, γενόμεναι ἐν τῷ Ἱδρύματι τῶν ***Τριῶν Ἱεραρχῶν***, ἀφιερωθεῖσαι δὲ εἰς τοὺς ἁγίους Τρεῖς Ἱεράρχας.

Ἡ ***Ὀρθοδοξία*** μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλουσα τὴν ἀρξαμένην ἔκδοσιν κατὰ τριμηνίαν τοῦ περιοδικοῦ ***Χριστιανικὰ Γράμματα*** εὔχεται πλήρη ἐπιτυχίαν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένῳ σκοπῷ.

— Ἐξεδόθη ὁ ΙΔ΄ τόμος (1936-1937) τῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Σόφιας, διαλαμβάνων τὰς ἑξῆς μελέτας:

Ἡ πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολὴ καὶ ἡ περὶ αὐτῆς ἱστορικὴ παράδοσις. † ***Ν.Ν. Γλουμποκόφσκη***. — Ὁ Σύνδεσμος « ὁ καλὸς Σαμαρείτης » ***καθ. Δημ. Β. Δουλγέρωφ***. — Τὸ κατὰ Μᾶρκον Εὐαγγέλιον (ἱστορικὴ ἔρευνα) ***καθ. Χρ. Γιαούρωφ***. — Ἡ θρησκευτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ τὸ σύγχρονον κράτος. ***καθ. Πρωθιερ. Χρ. Δήμητρωφ***. — Ἀρχαῖαι σημειώσεις καὶ ἐπιγραφαί. ***καθ. Πρωθιερ. Ἰβ. Γόσεφ*** — Ὁ κοινοβουλευτισμὸς καὶ τὸ ἀνεύθυνον ἐν τῇ Βουλγαρικῇ Ἐκκλησίᾳ. ***καθ. Ἀρχιμ. Εὐθυμίου***. — Ὁ προφήτης Ἱερεμίας καὶ ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ (συνῳδὰ τῇ βίβλῳ τοῦ προφήτου Ἱερεμίου). ***καθ. Πρωτοπρ. Γ. Η. Σαβέλσκη***. — Ἔθνος, Κράτος, Κόσμος καὶ Ἐκκλησία ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ ὡς πρόβλημα Θεολογικόν. ***Καθ. Πρωτοπρ. Στεφ. Τσαγκώφ***.